

project
**Quickscan flora en fauna 'de
Zwarte Bergen' te Luyksge-
stel**

datum
19 maart 2021

opdrachtgever
De Zwarte Bergen invest B.V.

projectnummer
P02474

opgesteld door
RdM

Interne controle
MvdS

BRO
Bosscheweg 107
5282 WV Boxtel
T +31 (0)411 850 400
E info@bro.nl
www.bro.nl

Inleiding

Voor alle ruimtelijke ontwikkelingen geldt dat deze in overeenstemming met de nationale natuurwetgeving en het provinciale natuurbeleid moeten worden uitgevoerd. In het kader van een bestemmingsplanwijziging ten behoeve van de ontwikkeling van vakantieresort de Zwarte Bergen, met o.a. 340 vakantielodges, een hotel en recreatiefaciliteiten, is door middel van een verkennend flora- en faunaonderzoek (quickscan) een beoordeling gemaakt van de mogelijke effecten die het plan kan hebben op beschermde natuurwaarden. Hierdoor wordt duidelijk of het plan in overeenstemming is met de natuurwetgeving.

De bescherming van de natuur is per 1 januari 2017 in Nederland vastgelegd in de Wet natuurbescherming (Wnb). Deze wet vormt voor wat betreft soortenbescherming en gebiedsbescherming een uitwerking van de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn. Omtrent houtopstanden is de voormalige nationale Boswet eveneens in de Wet natuurbescherming opgenomen. Daarnaast vindt beleidsmatige gebiedsbescherming plaats door middel van het Natuurnetwerk Nederland (NNN), de voormalige Ecologische Hoofdstructuur (EHS).

Werkwijze quickscan flora en fauna

In de quickscan zijn de gevolgen van de ruimtelijke ingreep afgezet tegen potentieel aanwezige natuurwaarden die vanuit de Wet natuurbescherming en provinciaal beleid zijn beschermd. Deze werkwijze vloeit voort uit de brochure 'Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen' van het Ministerie van Economische Zaken van december 2016.

Om een beeld te krijgen van de natuurwaarden is op 27 maart 2020 tussen 13.00 – 16.00 uur door een ecooloog van BRO¹ een verkennend veldbezoek gebracht aan het plangebied en de directe omgeving hiervan. Het was circa 9°C, zonnig, met een zuidwestenwind van 3 Bft. Tijdens het veldbezoek is gelet op de potentiële aanwezigheid van beschermde soorten op basis van het aanwezige habitat en nest-/verblijfsmogelijkheden. Daarnaast is aan de hand van verspreidingsatlassen, soortgerichte literatuur, NDFF-gegevens en op basis van 'expert judgement' nagegaan welke beschermde planten- en diersoorten er voor kunnen komen binnen en nabij het plangebied en zijn omtrent gebiedsbescherming gegevens van de provincie Noord-Brabant geraadpleegd. Aan de hand van het verkennende onderzoek is vervolgens beoordeeld welke beschermde soorten daadwerkelijk voor (kunnen) komen binnen het plangebied en is er vervolgens een inschatting gemaakt van de effecten van de ruimtelijke ontwikkeling op beschermde natuurwaarden.

¹ BRO is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het NGB is de brancheorganisatie voor groene adviesbureaus en heeft als doel kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging. Onze werkzaamheden voeren wij dan ook uit volgens de door het NGB vastgestelde gedragscode (versie juni 2008, aangevuld in februari 2010). De medewerkers binnen de discipline ecologie voldoen aan de door het Ministerie van EZ genoemde voorwaarden voor ter zake deskundigen op het gebied van ecologisch onderzoek.

Planbeschrijving

Het plangebied is gelegen op ongeveer 1 kilometer ten westen van Luyksgestel. Het plangebied ligt te midden van de Kempen, in een bosrijke omgeving. In figuur 1 is de topografische ligging van het plangebied weergegeven.

Huidige situatie

Het plangebied bestaat momenteel uit een recreatiepark, bestaande uit 340 mobiele units, een camping, horeca en recreatiemogelijkheden, waaronder een zwembad, midgetgolfbaan en tennisbaan. Aanwezige infrastructuur bestaat voornamelijk uit onverharde wegen.

In figuur 2 is een luchtfoto van het plangebied en de directe omgeving weergegeven. De figuren 4 t/m 9 geven een impressie van het plangebied, middels foto's die zijn genomen tijdens het verkennende veldbezoek.

Toekomstige situatie

De initiatiefnemer heeft voorgenomen het bestaande recreatiepark te vernieuwen, en te ontwikkelen tot een vakantie-resort. Hierbij zullen 340 nieuwe vakantielodges, een hotel en centrale voorzieningen, waaronder twee zwembaden, winkels en horeca, worden gerealiseerd. Hierbij zal de bestaande infrastructuur worden herzien en uitgebreid. De aanwezige bomen en overige beplanting wordt beoordeeld, en blijft zoveel mogelijk behouden. Daarnaast wordt er groen aangevuld, zodat er in de toekomstige situatie 30% meer groen aanwezig is. Verder zullen er meerdere poelen, zandbanken en stukken heide worden gerealiseerd binnen het recreatiepark. De huidige bakstenen huisjes (nr. 9 in figuur 3) blijven behouden. Figuur 3 geeft een beeld van de toekomstige situatie.

Figuur 1: Topografische kaart ligging plangebied (1:25.000)

Figuur 2: Luchtfoto plangebied en directe omgeving

Figuur 3: Toekomstige situatie plangebied

Figuur 4: Campingterrein van het recreatiepark

Figuur 5: Terrein met mobiele units

Figuur 6: Terrein met mobiele units

Figuur 7: Minigolfbaan

Figuur 8: Noordzijde van gebouwen centrale voorzieningen

Figuur 9: Entreegebouw van het zwembad

Toetsing gebiedsbescherming

Wettelijke gebiedsbescherming

De Wet natuurbescherming, heeft voor wat betreft gebiedsbescherming, betrekking op de Europees beschermde Natura 2000-gebieden. De Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebieden worden in Nederland gecombineerd als Natura 2000-gebieden aangewezen. Als er naar aanleiding van projecten, plannen en activiteiten mogelijk significante effecten optreden, dienen deze vooraf in kaart gebracht en beoordeeld te worden. Projecten, plannen en activiteiten die mogelijk een negatief effect hebben op de beschermde natuur in een Natura 2000-gebied zijn vergunningsplichtig.

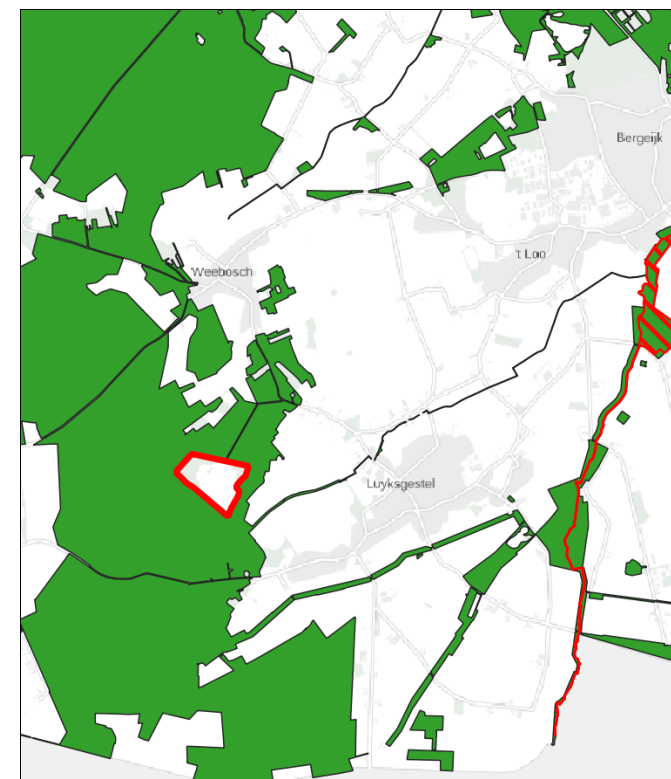
Het plangebied is niet gelegen binnen de grenzen van een gebied dat aangewezen is als Natura 2000-gebied. Het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied, "Leenderbos, Groote Heide & De Plateaux", bevindt zich op circa 4 kilometer afstand ten noordoosten van het projectgebied (zie figuur 10). Indien er sprake zou zijn van een effect, betreft dit een extern effect als gevolg van storingsfactoren als toename van geluid, licht of depositie van stikstof. Mede gezien de afstand tot het plangebied zijn externe effecten als gevolg van aspecten als licht, geluid en trillingen uitgesloten.

Daar de voorgenomen ontwikkeling de realisatie van circa 300 vakantiewoningen, een hotel, recreatievoorzieningen en infrastructuur betreft, is een toename aan stikstofuitstoot te verwachten. Een toename van stikstofdepositie op een Natura 2000-gebied is niet uit te sluiten. Vervolgonderzoek in de vorm van een AERIUS-berekening dient uit te wijzen of er een toename van stikstofdepositie plaatsvindt.

Gebiedsbescherming vanuit provinciaal beleid

Conform artikel 1.12 van de Wet natuurbescherming dragen Gedeputeerde Staten in hun provincie zorg voor de totstandkoming en instandhouding van een samenhangend landelijk ecologisch netwerk, genaamd 'Natuurnetwerk Nederland'. Zij wijzen daartoe in hun provincie gebieden aan die tot dit netwerk behoren. Het Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen Ecologische Hoofdstructuur (EHS)) is een samenhangend netwerk van bestaande en te ontwikkelen natuurgebieden. De planologische begrenzing en beschermingsregimes van het Natuurnetwerk loopt via het traject van de provinciale ruimtelijke structuurvisies en verordeningen. Binnen de provincie Noord-Brabant bestaat het NNN uit het Natuurnetwerk Brabant (NNB) en Ecologische Verbindingszones (EVZ). Daarnaast wordt ook de groenblauwe mantel beleidsmatig beschermd. Het netwerk wordt gevormd door kerngebieden, natuurontwikkelingsgebieden en ecologische verbindingsszones met als doel natuurgebieden beter met elkaar en met het omringende agrarisch gebied te verbinden. Activiteiten in deze gebieden zijn alleen toegestaan als ze geen negatieve effecten hebben op de wezenlijke kenmerken of waarden of als deze kunnen worden tegengegaan met mitigerende maatregelen.

Het plangebied is niet gelegen binnen het NNB, maar wordt echter aan alle zijden begrensd door het NNB (zie figuur 10). Gezien het huidige gebruik van het plangebied in combinatie met de aard van de voorgenomen plannen zullen de omgevingscondities redelijkerwijs gelijk blijven, waardoor de wezenlijke kenmerken en waarden van het omliggende NNB niet worden aangetast. Vervolgonderzoek in het kader van het NNB wordt dan ook niet noodzakelijk geacht.

Figuur 10: Ligging NNN (groen) en Natura 2000-gebieden (rood gearceerd) ten opzichte van perceel plangebied (rood omlijnd)

Toetsing beschermde houtopstanden

De bescherming van houtopstanden, conform de Wet natuurbescherming, heeft betrekking op alle zelfstandige eenheden van bomen, boomvormers of struiken van een oppervlakte van minimaal tien are of een rijbeplanting die meer dan twintig bomen omvat, gelegen buiten de bebouwde kom. Wanneer houtopstanden worden geveld, niet vallende onder artikel 4.1 van de Wet natuurbescherming, geldt een meldingsplicht bij Gedeputeerde Staten van desbetreffende provincie (artikel 4.2 Wnb). Indien er geen bezwaar is om de houtopstanden te kappen, verplicht artikel 4.2 van de Wet natuurbescherming om binnen 3 jaar na het vellen of tenietgaan van de houtopstand op dezelfde grond houtopstanden opnieuw aan te planten. Er geldt een algehele vrijstelling van de herplantplicht voor houtopstanden die gekapt worden in het kader van natuurbeheer en natuurbehoud.

Binnen de voorgenomen plannen zal een deel van de huidige beplanting worden verwijderd. Dit betreft onderdelen van houtopstanden. Indien het plangebied is gelegen buiten de bebouwde kom houtopstanden dient een kapmelding te worden ingediend bij de provincie Noord-Brabant, via de Omgevingsdienst Brabant-Noord. De bomen dienen binnen 3 jaar te worden herplant. Indien de herplant op andere grond plaatsvindt is een ontheffing noodzakelijk.

Voor de kap van de bomen dient daarnaast te worden voldaan aan het gemeentelijk kapbeleid, zoals beschreven in de APV 2019, artikel 4:11.

Toetsing soortenbescherming

De Wet natuurbescherming heeft, voor wat betreft soortenbescherming, betrekking op alle in Nederland in het wild voorkomende zoogdieren, (trek)vogels, reptielen en amfibieën, een aantal vissen, libellen en vlinders, enkele bijzondere en min of meer zeldzame ongewervelde diersoorten en een aantal vaatplanten. De beschermde soorten zijn ingedeeld in drie categorieën:

- Vogels (artikel 3.1 Wet natuurbescherming)
- Europees beschermde soorten (artikel 3.5 Wnb)
- Nationaal beschermde soorten (artikel 3.10 Wnb)

Beschermde soorten vanuit nationaal oogpunt betreffen soorten uit 'bijlage A en B' van de Wet natuurbescherming. Beschermde soorten vanuit Europees oogpunt betreffen soorten uit Bijlage IV van de Habitatrichtlijn, de soorten uit Bijlage 1 en 2 Verdrag van Bern, en Bijlage 1 verdrag van Bonn, en alle in Europa inheemse vogels (Vogelrichtlijn). De drie beschermingsregimes kennen elk hun eigen verbodsbepalingen. De verbodsbepalingen voor vogels en overige Europese soorten (categorie 1 en 2) zijn letterlijk overgenomen uit respectievelijk de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. Voor de andere, 'nationaal' beschermde soorten (categorie 3) gelden verbodsbepalingen die geïnspireerd zijn op de Habitatrichtlijn, maar in sommige opzichten minder streng zijn. In tabel 1 zijn de verbodsbepalingen per regime weergegeven.

Tabel 1 Verbodsbepalingen per categorie beschermde soorten

Vogels (artikel 3.1 Wnb)	Europees beschermde soorten (artikel 3.5 Wnb)	Nationaal beschermde soorten (artikel 3.10 Wnb)
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	Art. 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen	-
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren	-
-	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen

De Wet natuurbescherming regelt dat de provincie bevoegd gezag is en de lijst met te beschermen soorten kan afstemmen op de situatie in de provincie. De soortbescherming kan hierdoor per provincie verschillen. In het algemeen gelden voor alle drie de categorieën de zogenoemde verbodsregels. Een ontheffing hierop wordt voor de Nationaal beschermde soorten (art. 3.10 Wnb) met een lichte toets verleend. Voor de vogels en Europees beschermde soorten geldt een zware toetsing. Het verschil binnen provincies zit vooral in het aantal nationaal beschermde soorten met een vrijstelling bij onder meer ruimtelijke ontwikkelingen. Zo zijn, in tegenstelling tot een aantal andere provincies, de kleine marterachtigen (wezel, hermelijn en bunzing) binnen de provincie Noord-Brabant niet vrijgesteld.

Voor alle soorten, dus ook voor de soorten die niet onder de aangewezen bescherming vallen, of die zijn vrijgesteld van de ontheffingsplicht, geldt de zogenaamde 'algemene zorgplicht' (art. 1.11 Wnb). Deze zorgplicht houdt in dat de initiatiefnemer passende maatregelen neemt om schade aan aanwezige soorten te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om het niet verontrusten of verstoren in de kwetsbare perioden zoals de winterslaap, de voortplantingstijd en de periode van afhankelijkheid van de jongen. De zorgplicht geldt altijd en voor alle planten en dieren, of ze beschermd zijn of niet, en in het geval dat ze beschermd zijn ook als er een ontheffing of vrijstelling is verleend.

Komen soorten van de hierboven genoemde beschermingsregimes voor, dan is de eerste vraag of de voorgenomen activiteit effecten heeft op de beschermde soorten. Treden er effecten op, dan dient er gekeken te worden of er (provinciale) vrijstelling verleend kan worden (al dan niet door te werken volgens een goedgekeurde gedragscode), of dat er een alternatieve oplossing mogelijk is waardoor er geen negatief

effect kan plaatsvinden. Indien dit niet mogelijk is, zal ontheffing aangevraagd moeten worden op basis van een geldig wettelijk belang, waarbij de gunstige staat van instandhouding van beschermde soorten niet in het geding komt. De ontheffing kan dan onder voorwaarden worden verleend.

Vogels

Op de 'Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten' van het Ministerie van LNV (augustus 2009) wordt onderscheid gemaakt in verschillende categorieën vogelnesten. Van de meeste vogelsoorten zijn de nesten uitsluitend beschermd wanneer deze tijdens de broed- en nestperiode in gebruik zijn. Het gaat om soorten die jaarlijks nieuwe nesten maken. Van een aantal soorten roofvogels en uilen, koloniebroeders en gebouw bewonende vogelsoorten ('categorie 1-4 soorten') zijn de nesten en de functionele leefomgeving jaarrond beschermd. Ten slotte is er een categorie nesten van vogelsoorten die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed, maar die over voldoende flexibiliteit beschikken om, als die broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen ('categorie 5-soorten').

Op het terrein is geen bebouwing aanwezig die als broedlocaties van soorten als kerkuil of steenuil kan dienen. Gezien de ligging in bosgebied en het parkachtige karakter zijn nestlocaties van gebouwbewonende soorten als huismus en gierzwaluw eveneens redelijkerwijs uitgesloten. In de opgaande beplanting binnen het plangebied zijn tevens geen jaarrond beschermde nesten van vogels als buizerd, sperwer en ransuil waargenomen, noch zijn er waarnemingen van deze soorten of andere sporen van hun aanwezigheid gedaan. Nesten van deze soorten kunnen op voorhand redelijkerwijs worden uitgesloten gezien de verstoring en stress die de aanwezigheid van campinggasten gedurende het broedseizoen veroorzaken. De opgaande beplanting binnen het plangebied

wel mogelijkheden voor "algemene" soorten als merel, roodborst, heggenmus, zwartkop, winterkoning en houtduif om tot broeden komen. Meerdere nesten van dergelijke algemene soorten zijn aangetroffen.

Toetsing

Bij uitvoering van de plannen gaan geen nestlocaties van soorten met een jaarrond beschermde status verloren. Bij de werkzaamheden kunnen wel nesten verloren gaan die niet jaarrond zijn beschermd. Voor de betreffende vogelsoorten geldt dat, indien het verwijderen van het opgaand groen en bebouwing met potentiële nestgelegenheden buiten het broedseizoen wordt uitgevoerd, er redelijkerwijs geen overtreddingen plaats zullen vinden met betrekking tot broedvogels. In de Wet natuurbescherming wordt geen vaste periode gehanteerd voor het broedseizoen. Globaal kan voor het broedseizoen de periode maart tot half augustus worden aangehouden. Geldend is echter de aanwezigheid van een broedgeval op het moment van ingrijpen. Bij twijfel over de aan/afwezigheid van een vervroegd of verlaat broedgeval (bijvoorbeeld van een houtduif) dient een controle hieromtrent zekerheid te bieden. De voorgenomen plannen zullen geen afname van essentieel broedhabitat veroorzaken van een vogelsoort, inbreuk op de gunstige staat van instandhouding van lokale populaties is dan ook uitgesloten.

Vleermuizen

Volgens verspreidingsgegevens van de Zoogdiervereiniging is het plangebied gelegen in een deel van Nederland waar de volgende vleermuissoorten kunnen voorkomen: gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis, laatvlieger, gewone grootoorvleermuis, grijze grootoorvleermuis, baardvleermuis, meervleermuis en watervleermuis.

Meerdere van de te slopen gebouwen bevatten geschikte rust- en verblijfplaatsen voor een vleermuisensoort in de

vorm van openingen naar ruimtes onder het dak of in de spouw (Figuur 11). Bij de twee gebouwen grenzend aan de entree van het recreatiepark en de vier gebouwen bij de centrale voorzieningen betreft het meerdere kierende dakranden en open stootvoegen, bij het entreegebouw van het zwembad betreft het kierende dakranden.

Ook de te behouden bakstenen vakantiehuisjes rond de ingang zijn geschikt. Hier gaan echter bij voorbaat geen verblijfplaatsen verloren.

Bij de ontwikkeling gaat een groot deel van het opgaand groen binnen het plangebied verloren. De grotendeels uitheemse beplanting wordt echter vervangen door enkel inheemse beplanting. Aangezien inheemse beplanting meer insecten aantrekt zal het voedselaanbod ter plaatse in de toekomstige situatie toenemen. Gezien het ontbreken van aspecten als oppervlaktewater en lijnvormige landschapselementen gaan er geen potentiële vliegroutes verloren.

Figuur 11: Gebouwen met geschikte rust- en verblijfplaatsen voor vleermuissoorten (rood gearceerd) binnen het plangebied (rood omlijnd)

Toetsing

Bij de sloop van de bestaande bebouwing bestaat de kans dat er één of meerdere verblijfplaatsen van een vleermuissoort verloren gaan. Verblijfplaatsen van vleermuizen zijn jaarrond beschermd. Middels een vervolgonderzoek dient duidelijk te worden of zich in de te slopen bebouwing verblijfplaatsen van een vleermuissoort bevinden. Op basis van het vervolgonderzoek wordt bepaald of er bij uitvoering van de sloop sprake is van overtreding, en of het treffen van maatregelen en een ontheffingsprocedure aan de orde is alvorens er mag worden gesloopt.

Grondgebonden zoogdieren

Het plangebied vormt geschikt habitat voor grondgebonden zoogdieren. Soorten als egel, haas, konijn, bosmuis, huisspitsmuis en ree kunnen in het plangebied worden waargenomen. Door de aanwezigheid van voldoende alternatief foerageergebied betreft de ontwikkeling geen afname van essentieel foerageergebied voor deze soorten. Daarbij geldt voor al deze soorten een provinciale vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkeling. In het kader van de zorgplicht is het echter wel noodzakelijk om tijdens de werkzaamheden voldoende zorg te dragen voor (incidenteel) aanwezige individuen, met name een relatief trage soort als de egel die onder dichte beplanting verscholen kan zitten. Dit houdt in dat al het redelijkerwijs mogelijke gedaan dient te worden om het doden van individuen te voorkomen. Dieren moeten de gelegenheid krijgen om het werkgebied zelfstandig en veilig te kunnen verlaten. Indien noodzakelijk dienen soorten zorgvuldig te worden verplaatst naar buiten het werkgebied.

Volgens de verspreidingsgegevens komen in de omgeving van het plangebied ook de niet vrijgestelde soorten eekhoorn, bunzing, steenmarter en bever voor. Het plangebied bestaat uit beperkt geschikt leefgebied voor marterachtigen, gezien de parkachtige setting. Door de aanwezigheid van

veel mensen, onder andere met honden, is een groot deel van het plangebied niet geschikt. Wel zijn de aanwezige konijnenholen, puinstapels en houtstapels enkele rustige plaatsen waar potentiële verblijfplaatsen van bunzing of steenmarter aanwezig kunnen zijn (Figuur 12). Vervolgonderzoek op deze locaties is noodzakelijk om het gebruik van het plangebied door marterachtigen uit te sluiten.

Figuur 12: Locaties geschikte verblijfplaatsen voor marterachtigen (rood gearceerd) binnen het plangebied (rood omlijnd)

Het plangebied bestaat uit matig geschikt leefgebied voor de eekhoorn. Een paartje eekhoorns is waargenomen tijdens het veldbezoek, in het zuidwesten van het plangebied, terwijl deze zich naar de bossen buiten het plangebied verplaatsten. De aanwezigheid van eekhoornnesten binnen het plangebied kan niet worden uitgesloten. Gedurende de bomeninventarisatie, uitgevoerd door Pius Floris, zullen de bomen binnen het plangebied gecontroleerd worden op de aanwezigheid van eekhoornnesten. Indien er een eekhoornnest wordt aangetroffen binnen een boom, zal deze behouden blijven en worden ingepast binnen de toekomstige situatie. Binnen de voorgenomen plannen zal de bestaande opgaande begroeiing worden vervangen door lokale flora. Dit zal op

langere termijn een verbetering in de kwaliteit van het leefgebied voor eekhoorn opleveren. In de tussentijd is er voldoende alternatief leefgebied voor de eekhoorn aanwezig in de omliggende bossen.

Aanwezigheid van bever is gezien het aanwezige habitat in het plangebied uitgesloten. De aanwezigheid van andere strenger beschermde grondgebonden zoogdiersoorten zijn op basis van de verspreidingsgegevens en/of het ontbreken van geschikt habitat eveneens redelijkerwijs uitgesloten.

Toetsing

Vervolgonderzoek naar verblijfplaatsen van steenmarter en bunzing dient uit te wijzen of deze specifieke plekken binnen het plangebied verblijfplaatsen voor deze soorten bevatten. De nesten van eekhoorn, indien aanwezig binnen het plangebied, zullen behouden blijven en worden ingepast binnen de toekomstige situatie. Overtredingen met betrekking tot deze soort kunnen dan ook worden uitgesloten. Er gaat geen (essentieel) leefgebied van een grondgebonden zoogdier verloren. Inbreuk op de gunstige staat van instandhouding van lokale populaties van soorten en overtreding van de Wnb is niet aan de orde. In het kader van de zorgplicht is het echter wel noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor (incidenteel) aanwezige individuen.

Reptielen

Volgens verspreidingsgegevens van RAVON zijn in de omgeving van het plangebied waarnemingen bekend van de levendbarende hagedis, hazelworm en gladde slang. De waarnemingen hebben betrekking op de natuurgebieden in de omgeving. Wel is een enkele waarneming van de gladde slang gedaan temidden van het plangebied, ter hoogte van het restaurant. Dit betrof een jong dier wat op de verharding werd aangetroffen. Waarschijnlijk betreft het een trekkend dier wat binnen het plangebied terecht is gekomen vanuit de

leefgebieden in de omgeving. Het plangebied zelf en de directe omgeving bieden echter geen geschikt habitat voor deze soort. De aanwezigheid van een populatie gladde slangen is daarmee uitgesloten. Het voorkomen van een incidenteel zwervend individu is niet volledig uit te sluiten. Middels de zorgplicht wordt hier echter voldoende rekening mee gehouden.

Toetsing

Negatieve effecten en overtredingen ten aanzien van reptielen zijn op voorhand uitgesloten.

Amfibieën

In de omgeving van het plangebied zijn algemene soorten bekend als bruine kikker, gewone pad, bastaardkikker en kleine watersalamander. Volgens de verspreidingsgegevens zijn in de omgeving van het plangebied ook de niet vrijgestelde poelkikker, heikikker, Alpenwatersalamander, vinpootsalamander en kamsalamander bekend. Het plangebied en de directe omgeving bevatten echter geen oppervlaktewater, waardoor de aanwezigheid van de meeste van deze soorten binnen het plangebied redelijkerwijs is uitgesloten. Met betrekking tot een incidenteel passerend individu van een algemene (vrijgestelde) soort is enkel de zorgplicht van toepassing.

Toetsing

De voorgenomen plannen zullen geen afname van geschikt essentieel habitat van een amfibieënsoort veroorzaken, inbreuk op de gunstige staat van instandhouding van populaties en overtreding van de Wnb is dan ook uitgesloten. In het kader van de algemene zorgplicht is het wel noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor eventueel passerende individuen.

Vissen

Vanwege het ontbreken van oppervlaktewater binnen het plangebied kan deze soortgroep buiten beschouwing worden gelaten.

Toetsing

Negatieve effecten en overtredingen ten aanzien van beschermde vissen zijn op voorhand uitgesloten.

Ongewervelde diersoorten

In de ruime omgeving van het plangebied zijn waarnemingen bekend van bruine eikenpage, grote vos, grote weerschijnvlinder, veldparelmoervlinder, gentiaanblauwtje, beekrombout, gevlekte witsnuitlibel, gewone bronlibel, Kempense heidelibel en bosbeekjuffer. Al deze soorten stellen echter zeer specifieke eisen aan hun habitat, die in het plangebied niet aanwezig zijn. Aanwezigheid van de overige beschermde libellen en vlinders is vanwege de verspreiding en/of aanwezig habitat uitgesloten. Aantasting van (deel)populaties van een beschermde libellen- of vlindersoort is met zekerheid niet aan de orde. De aanwezigheid van de overige beschermde ongewervelde soorten, zoals vliegend hert, Europese rivierkreeft en platte schijfhoren, is eveneens uitgesloten. Binnen het plangebied en in de omgeving is hiervoor geen geschikt habitat aanwezig.

Toetsing

Negatieve effecten en overtredingen ten aanzien van beschermde ongewervelde soorten zijn op voorhand uitgesloten.

Vaatplanten

In de directe omgeving van het plangebied zijn beschermde soorten bekend als grote bosaardbei en groot spiegelklokje. Deze soorten stellen echter zeer specifieke eisen aan hun

standplaatsen. Gezien het aanwezige biotoop binnen het plangebied is de aanwezigheid van dergelijk beschermde vaatplanten redelijkerwijs uitgesloten.

Toetsing

Negatieve effecten en overtredingen ten aanzien van beschermde vaatplanten zijn op voorhand uitgesloten.

Conclusie

Gelet op de potentiële ecologische waarden kan het voorgenomen plan alleen in overeenstemming met de nationale natuurwetgeving en het provinciale natuurbeleid worden uitgevoerd, mits voorafgaand en tijdens het uitvoeren van de werkzaamheden het bepaalde in de Wet natuurbescherming, onderdeel soorten, in acht wordt genomen:

- Indien het plangebied is gelegen binnen de bebouwde kom houtopstanden dient een kapmelding te worden gedaan bij de provincie Noord-Brabant. Bij herplant op andere grond dient eveneens een ontheffing te worden verkregen. Daarnaast dient te worden gewerkt conform de regels zoals gesteld in de APV van de gemeente Bergeijk;
- Met betrekking tot de sloop zijn overtredingen ten aanzien van het verstoren/verwijderen van verblijfplaatsen van een vleermuissoort op basis van de quickscan niet uit te sluiten. Vervolgonderzoek gedurende het juiste seizoen dient hieromtrent uitsluitel te geven;
- Op basis van de quickscan is de aanwezigheid van verblijfplaatsen van bunzing en steenmarter niet uit te sluiten. Vervolgonderzoek dient hierom uitsluitel te geven.
- Ten aanzien van broedvogels dient, om overtreding op voorhand redelijkerwijs te voorkomen, het verwijderen van nestgelegenheid buiten het broedseizoen te worden uitgevoerd;

- In het kader van de algemene zorgplicht is het noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor aanwezige individuen. Dit houdt in dat al het redelijkerwijs mogelijke gedaan dient te worden om het doden van individuen te voorkomen.

Daarnaast zal met betrekking tot het onderdeel Natura 2000, middels een enkelvoudige AERIUS-berekening, inzichtelijk moeten worden gemaakt of er sprake is van een toename van de stikstofdepositie ter plaatse van Natura 2000-gebieden. Vervolgonderzoek ten behoeve van het NNB en/of toetsing aan het onderdeel houtopstanden (voormalige Boswet) is bij dit plan verder niet aan de orde.

Vervolgtraject en advies

Vleermuisonderzoek

De sloop van de bebouwing binnen het plangebied kan negatieve gevolgen hebben voor vleermuizen, wat een overtreding van de verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming betreft. Daarom zal middels soortgericht vervolgonderzoek eerst inzichtelijk moeten worden of in de huidige situatie verblijfplaatsen aanwezig zijn van deze soortgroep. Een vervolgonderzoek naar vleermuizen loopt van half mei tot en met eind september.

Bij de aanwezigheid van een vaste rust- en verblijfplaats van een vleermuissoort is één van de onderdelen van de noodzakelijke maatregelen het tijdig aanbieden van temporele alternatieve verblijfsmogelijkheden (bijvoorbeeld vleermuis kasten). Afhankelijk van de aanwezige verblijfsfunctie(s), dienen meerdere geschikte alternatieve verblijfsmogelijkheden te worden aangeboden die de te verstoren/verwijderen verblijfplaatsen (tijdelijk) kunnen opvangen. Daarbij geldt conform de Wet natuurbescherming voor de vervanging van verblijfplaatsen, afhankelijk van de aangetroffen verblijfsfunctie, een gewenningsperiode van minimaal 3 à 6 maanden waarin vleermuizen actief zijn, alvorens met de sloopwerkzaamheden ter plaatse van de verblijfplaats mag worden gestart. De wintermaanden mogen hierbij dus niet worden meegerekend. Bij de aanwezigheid van een kraamverblijf dienen alternatieve kraamverblijven zelfs minimaal een volledig kraamseizoen (mei – juli) aanwezig te zijn geweest tegelijkertijd met de huidige verblijfplaats. Dit kan tot gevolg hebben dat bij het aantreffen van een verblijfplaats pas in het seizoen na het verlenen van de ontheffing voor het verstoren ervan kan worden gesloopt. Voor een initiatiefnemer is dat vaak een extra jaar tijdverlies. Indien de projectplanning van essentieel belang is, adviseert BRO om vooraf aan het vleermuisenonder-

zoek al alternatieve verblijfplaatsen te plaatsen, conform hetgeen is gesteld in het kennisdocument van de te verwachten soorten en verblijffuncties. Hiermee kan eventuele vertraging van de planning worden beperkt.

Daarnaast dient voor het verwijderen van de huidige nest- en verblijfplaats een ontheffing te worden aangevraagd bij de betreffende provincie of omgevingsdienst, in dit geval de Omgevingsdienst Brabant-Noord (ODBN). Een ontheffingsaanvraag dient te worden onderbouwd met een activiteitenplan waar juridische en ecologische aspecten als de specifieke maatregelen en werkzaamheden, de gunstige staat van instandhouding, het wettelijk belang, een alternatievenafweging en de planning in zijn opgenomen. Na het verkrijgen van de ontheffing kunnen de werkzaamheden ter plaatse van de aangetroffen verblijfplaats worden uitgevoerd, mits aan alle voorwaarden uit de ontheffing wordt voldaan en de gevoelige periodes worden ontzien. De ODBN neemt normaliter binnen 20 weken een besluit.

Stikstofberekening

Om op voorhand negatieve effecten op Natura-2000 gebieden vanwege stikstofdepositie uit te sluiten kan een AERIUS-berekening uitgevoerd worden. Als uit deze berekeningen blijkt dat bij zowel de aanlegfase (bouw/aanleg) als bij de gebruiksfase niet meer dan 0,00 mol/ha/j aan depositie plaatsvindt op stikstofgevoelige habitattypen, kunnen negatieve effecten uitgesloten worden en is voor het aspect stikstofdepositie geen aparte (Wet natuurbescherming)vergunning benodigd. Als uit de berekening een resultaat komt boven 0,00 dienen vervolgstappen ondernomen te worden. Zo is het soms mogelijk om te kijken wat als referentiesituatie gezien kan worden (bestaande situatie), waarbij deze in mindering gebracht kan worden op de gewenste situatie (verschilberekening).

Om een AERIUS-berekening uit te voeren zijn verschillende gegevens nodig voor de aanlegfase en gebruiksfase.

Voor de aanlegfase is het van belang dat in beeld wordt gebracht welke (mobiele) werktuigen (hijskraan, graafmachine etc.) er gebruikt gaan worden, want bij de verbranding van fossiele brandstoffen komt stikstof vrij, de totale gebruiksduur van deze werktuigen, het bouwjaar van de werktuigen is en het vermogen (kW). Daarnaast dienen het aantal verwachte verkeersbewegingen in de aanlegfase (vrachtwagens die materiaal aan- en afvoeren, busjes, personenauto's, enz.) ook meegenomen te worden.

Als het gebouw gasgestookt is informatie nodig over de stikstofemissie die jaarlijks vrijkomt vanwege de verwarming en het overige gasverbruik tijdens de gebruiksfase. Als het gebouw gasloos is hoeft alleen gekeken te worden naar de verkeersgeneratie. Dat zijn alle vervoersbewegingen die samenhangen met het gebruik van het nieuwe gebouw. Er dient aangegeven te worden of het gaat om lichte voertuigen (personenauto's en kleine busjes), middelzware vervoersbewegingen (kleine vrachtwagens) of zware vervoersbewegingen (grote vrachtwagens).

Samenvatting

In onderstaande tabel is samengevat of de voorgenomen ontwikkeling negatieve effecten kan hebben op beschermde soorten en/of gebieden, en wat de eventuele vervolgstappen zijn, zoals soortgericht nader onderzoek of vergunningstrategieën. In de tabel is tevens weergegeven of maatregelen noodzakelijk zijn om overtreding van de Wet natuurbescherming voor bepaalde soortgroepen te voorkomen.

Tabel 2 Overzicht effecten met betrekking tot gebiedsbescherming en te nemen vervolgstappen

Gebiedsbescherming	Afstand tot gebied	Sprake van aantasting	Vervolgtraject	Bijzonderheden / opmerkingen
Natura 2000	Ca. 4 km	Mogelijk	AERIUS-berekening	Uitvoering mogelijk indien uitkomst onder 0,00 mol/ha/j
Natuurnetwerk Nederland	aangrenzend	Nee	-	Ecologische waarde en kenmerken blijven gelijk
Houtopstanden	-	Mogelijk	Afhankelijk van ligging bebouwde kom houtopstanden	Bij kap ook rekening houden met APV

Tabel 3 Overzicht (potentiele) aanwezigheid beschermde soorten en te nemen vervolgstappen

Soortgroep	Potentieel aanwezig	Sprake van overtreding	Vervolgtraject / maatregelen	Bijzonderheden / opmerkingen
Broedvogels	Algemeen	Ja	Te voorkomen	Plangebied buiten broedseizoen bouwrijp maken
	Jaarrond beschermd	Nee	Nee	-
Vleermuizen	Verblijfplaatsen	Ja	Mogelijk	Vervolgonderzoek naar gebruik van gebouwen door vleermuizen
	Foerageerhabitat	Ja	Nee	-
	Vliegroutes	Nee	Nee	-
Grondgebonden zoogdieren	Ja	Te voorkomen	Vervolgonderzoek naar gebruik plangebied door marterachtigen; Voor overige soorten is zorgplicht afdoende	Bij aanwezigheid marterachtigen is voor de ontwikkeling een ontheffing nodig; Zorgplicht heeft betrekking op een soort als de egel
Reptielen	Nee	Nee	-	-
Amfibieën	Ja	Te voorkomen	Zorgplicht afdoende	Heeft betrekking op een soort als de gewone pad
Vissen	Nee	Nee	-	-
Ongewervelden	Nee	Nee	-	-
Vaatplanten	Nee	Nee	-	-

Geraadpleegde bronnen*Algemene Literatuur*

- Creemers, R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON) (red.) 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, Leiden / European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.
- Dietz C., O. von Helversen & D. Nill 2011. Vleermuizen. Alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika. De Fontein/Tirion Uitgevers, Utrecht.
- Limpens, H., J. Regelink & R. Koelman 2010. Vleermuizen en planologie. Zoogdiervereniging, Nijmegen.
- Ministerie van Economische Zaken 2016. Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen. Lees hier wat de Wet natuurbescherming daarover regelt. Versie 1.3, december 2016. Ministerie van Economische Zaken, Den Haag.
- SOVON Vogelonderzoek Nederland 2002. Atlas van de Nederlandse broedvogels 1998-2000. Nederlandse fauna 5. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.

Algemene websites

- Bij12.nl (kennisdocumenten van o.a. huismus, gierzwaluw en diverse vleermuissoorten)
- Eis-nederland.nl (soortgegevens ongewervelden)
- Floron.nl (soortgegevens planten)
- Ravon.nl (soortgegevens amfibieën, reptielen en vissen)
- Sovon.nl (soortgegevens vogels)
- Synbiosys.alterra.nl/natura2000 (Natura 2000-gebieden)
- Verspreidingsatlas.nl/planten (verspreidingsgegevens planten)
- Vlinderstichting.nl (soortgegevens vlinders en libellen)
- Wetten.overheid.nl/BWBR0037552/2019-01-01 (wettekst Wet natuurbescherming)

- Zoogdiervereniging.nl (soortgegevens zoogdieren)

Provinciale websites

- Bouwens, S. 2017. Handreiking Kleine Marters in relatie tot Soortbescherming. Provincie Noord-Brabant
- Brabant.nl (NNN en beschermde gebieden in Noord-Brabant)
- Dassenwerkgroepbrabant.nl (gegevens das in Noord-Brabant)
- Kaartbank.brabant.nl/viewer/app/Kaartbank (grenzen beschermde gebieden)

Resultaten vervolgonderzoek vleermuizen, steenmarter en bunzing

Recreatiepark de Zwarte Bergen te Bergeijk

titel rapport
**Resultaten vervolgon-
derzoek vleermuizen,
steenmarter en bunzing**

datum
5 november 2020

projectnummer
P02474

opdrachtgever
**De Zwarte Bergen In-
vest B.V.**

BRO
Projectleider
JR
Projectteam
MvdS, RdM, NL

bron Kaft
RdM

BRO
Bosscheweg 107
5282 WV Boxtel
T +31 (0)411 850 400
E info@bro.nl
www.bro.nl

BRO
Ruimte | om in te leven

*“Als we anderen de ruimte niet gunnen zullen we zelf steeds
meer opgesloten raken.”*

Prof. Hans Galjaard

Inhoudsopgave

1 Inleiding	3
1.1 Aanleiding	3
1.2 Doel	3
2 Omschrijving plangebied	3
2.1 Huidige situatie	3
2.2 Toekomstige situatie	3
3 Werkwijze	5
3.1 Vleermuizen	5
3.2 Bunzing en Steenmarter	6
4 Resultaten	7
4.1 Vleermuizen	7
4.1.1 Verblijfplaatsen	7
4.1.2 Foeragerende vleermuizen	7
4.1.3 Vliegroutes	7
4.2 Bunzing en Steenmarter	8
4.3 Overige soorten	8
5 Effectenbeoordeling en toetsing	9
5.1 Vleermuizen	9
5.2 Steenmarter	9
5.3 Overige soorten	9
6 Conclusie	10
7 Bronnen	11
8 Verklarende Woordenlijst	11

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Opdrachtgever is voornemens om een deel van de huidige bebouwing en groen binnen het recreatiepark te slopen, en een modern vakantieresort te realiseren. Middels een verkennend flora- en faunaonderzoek (quickscan), uitgevoerd door BRO¹, is vastgesteld dat de gebouwen en het groen binnen het plangebied potentiële verblijfplaatsen bevatten voor bunzing, steenmarter en vleermuizen. Naar aanleiding hiervan is verdiepend onderzoek naar vleermuizen, bunzing en steenmarter uitgevoerd in het seizoen van 2020, om aanwezigheid en verblijfplaatsen van deze soorten vast te stellen dan wel met voldoende zekerheid uit te sluiten. In dit rapport worden de resultaten van dit nader onderzoek gepresenteerd.

1.2 Doel

Dit onderzoek zal antwoord geven op de volgende vragen:

- Zijn steenmarter en/of bunzing aanwezig binnen het plangebied?
- Bieden de betreffende gebouwen een verblijfsfunctie voor vleermuizen?
- Zo ja, welke soort, aantal en verblijfsfunctie m.b.t. vleermuizen betreft het hier?
- Leiden de werkzaamheden tot verlies of versterking van nest- en/of verblijfplaatsen?
- Leidt de sloop tot overtreding van de verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming en is een ontheffingsaanvraag noodzakelijk?

Indien bij aanwezigheid van beschermde soorten het treffen van maatregelen noodzakelijk is, omdat de huidige verblijfplaats komt te vervallen/wordt verstoord, dan zullen deze (mede ten behoeve van een ontheffingsaanvraag) voldoende moeten worden onderbouwd middels een separaat activiteitenplan, omdat met een aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid vast moet komen te staan dat de maatregelen ook daadwerkelijk de functie die de gebouwen hebben voor de soort(en), doen behouden. Ook dient te worden getoetst of de huidige staat van instandhouding van de soort niet in het geding is.

Ten behoeve van het eventueel indienen van een ontheffingsaanvraag dienen ook aspecten als doel, (wettelijk) belang en alternatievenafweging te worden onderbouwd. Deze eventuele vervolgfase ten behoeve van een ontheffingsaanvraag maakt geen deel uit van onderhavig vervolgonderzoek.

2 Omschrijving plangebied

2.1 Huidige situatie

Het plangebied is gelegen op ongeveer 1 kilometer ten westen van Luyksgestel. In figuur 2 is de topografische ligging van het plangebied weergegeven.

Het plangebied bestaat momenteel uit een recreatiepark, bestaande uit 340 mobiele units, 30 vakantievilla's, een camping, horeca en recreatiemogelijkheden, waaronder een zwembad, midgetgolfbaan en tennisbaan. Aanwezige infrastructuur bestaat voornamelijk uit onverharde wegen. In figuur 3 is een luchtfoto van het plangebied en de directe omgeving weergegeven. De figuren 4 t/m 6 geven een impressie van het plangebied, middels foto's die zijn genomen tijdens het verkennende veldbezoek.

2.2 Toekomstige situatie

De initiatiefnemer heeft voorgenomen het bestaande recreatiepark te vernieuwen, en te ontwikkelen tot een vakantieresort. Hierbij zullen 340 nieuwe vakantielodges, een hotel en centrale voorzieningen, waaronder twee zwembaden, winkels en horeca, worden gerealiseerd. Hierbij zal de bestaande infrastructuur worden herzien en uitgebreid. Groenstructuren, welke momenteel voornamelijk bestaan uit snelgroeiende en niet lokale flora, zal worden verwijderd en vervangen door lokale flora. De 30 vakantievilla's zullen binnen voorgenomen plannen behouden blijven.

¹ BRO is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het NGB is de brancheorganisatie voor groene adviesbureaus en heeft als doel kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging. Onze werkzaamheden voeren wij dan ook uit volgens de door het NGB vastgestelde gedragscode (versie juni 2008, aangevuld in februari 2010). De medewerkers binnen de discipline ecologie voldoen aan de door het Ministerie van EZ genoemde voorwaarden voor ter zake deskundigen op het gebied van ecologisch onderzoek. Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde protocollen en richtlijnen voor onderzoek.

Figuur 1: Campingterrein van het recreatiepark

Figuur 2: Topografische kaart ligging plangebied (1:25.000)

Figuur 3: Luchtfoto plangebied en directe omgeving

Figuur 4: Entreegebouw van het zwembad

Figuur 5: Multifunctioneel gebouw te midden van het plangebied

Figuur 6: Stapel snoeiafval in het noorden van het plangebied

3 Werkwijze

3.1 Vleermuizen

Voor vleermuizen zijn in de periode half mei tot en met september 2020 in totaal vijf aanvullende veldbezoeken per deelgebied uitgevoerd. Dit betreft de meest gunstige periode van het jaar waarin vleermuizen aantoonbaar van een onderzoeksgebied gebruik kunnen maken. Gedurende de periode mei tot en met half juli hebben de meeste soorten hun zomer- en kraamverblijfplaatsen bezet en zijn druk bezig met het grootbrengen van jonge dieren. Vanaf eind juli vallen de kraamkolonies uiteen, verspreiden de vrouwtjes zich en gaan op zoek naar het gezelschap van baltsende mannetjes. Winterverblijfplaatsen zijn zeer lastig aan te tonen. Van zomerverblijfplaatsen, kraamverblijven en paarverblijfplaatsen mag zekerheidshalve aangenomen worden dat deze ook als winterverblijfplaats gebruikt kunnen worden, zolang de temperatuur niet te laag wordt (vorst).

De laatvlieger heeft als enige soort geen standaard invlieg-tijd. Het zwermgedrag is bij deze soort ook korter en kan al plaatsvinden vanaf 1 á 2 uur na het uitvliegmoment. Omdat het niet reëel is om de hele nacht binnen een of meerdere deelgebieden te zoeken naar laatvliegers, hebben in de periode half mei - half juli twee gerichte avondrondes (circa 2 uur na zonsondergang) plaatsgevonden met een tussenliggende periode van minimaal 30 dagen, ten behoeve van het aantonen/uitsluiten van zomer- en kraamverblijfplaatsen van de laatvlieger. Daar kraamgroepen van de gewone dwergvleermuis door het in- en uitvliegen in deze eerste twee uur ook goed waarneembaar zijn, dit mede in verband met de groepsgrootte en het tijdig terugkomen om de jongen te zogen, is hieromtrent door de betreffende straten met meerdere personen te doorlopen een voldoende betrouwbaar beeld

verkregen omtrent de aan/afwezigheid van kraamverblijfplaatsen. Daarnaast heeft er in de periode mei – juli tevens een ochtendronde (circa 2 uur voor zonsopkomst) plaatsgevonden ten behoeve van het aantonen/uitsluiten van zomerverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis. Vervolgens hebben in de periode half augustus - eind september twee avondrondes, met een tussenliggende periode van minimaal 20 dagen, plaatsgevonden ten behoeve van het aantonen/uitsluiten van de functie paarverblijfplaats. Door de beperkte grootte van de gebouwen zijn (massa-)winterverblijfplaatsen op voorhand uitgesloten. Tabel 1 geeft een overzicht van de uitgevoerde veldbezoeken voor vleermuizen.

De inventarisatiemethode is conform de richtlijnen van het protocol voor vleermuisonderzoek (versie maart 2017), dat is opgesteld door het vleermuisvakberaad van het Netwerk Groene Bureaus en de Zoogdierverseniging. Dit protocol schrijft voor dat de onderzoeksinspanningen afhankelijk zijn

van de te verwachten soorten en functies. Het protocol heeft tot doel het belang van de functies van onderzoekslocaties voor soorten vleermuizen effectief en efficiënt vast te stellen dan wel uit te sluiten. In het bijzonder wanneer de aanwezigheid van gebiedsfuncties of soorten wordt uitgesloten, zou een onderzoek volgens het protocol als juridisch voldoende moeten worden aangemerkt.

Tijdens de veldbezoeken is voornamelijk gelet op uitvliegende, invliegende of zwermende vleermuizen. Daarnaast is er ook gelet op foeragerende en passerende vleermuizen. Tijdens de twee laatste veldbezoeken is voornamelijk gelet op sociale geluiden. In de periode half augustus - september produceren mannetjes vleermuizen de meeste sociale geluiden vanuit of vliegend rondom bebouwing om vrouwtjes te lokken.

Tabel 1 Bezoeken i.v.m. vleermuisinventarisaties

Datum	Type onderzoek	Tijdsduur onderzoek	Zon op/onder	Weer	Temperatuur
15-6-2020	Vleermuizen (kraam- en zomer-verblijf)	21.50-00.00	21.56	Wind gemiddeld 2 Bft Geheel bewolkt Geen neerslag	22°C
15-7-2020	Vleermuizen (kraam- en zomer-verblijf)	21.45-00.00	21.48	Wind gemiddeld 2 Bft Half bewolkt Geen neerslag	17°C
30-7-2020	Vleermuizen ochtend (zomer-verblijf)	04.00-06.00	06.00	Wind gemiddeld 2 Bft Half bewolkt Geen neerslag	10°C
26-8-2020	Vleermuizen (paar-verblijf)	21.45-23.45	20.37	Wind gemiddeld 4 Bft Geheel bewolkt Geen neerslag	21°C
16-9-2020	Vleermuizen (paar-verblijf)	21.00-23.00	19.50	Wind gemiddeld 3 Bft Half bewolkt Geen neerslag	20°C

Alle veldbezoeken zijn uitgevoerd met behulp van een batdetector (Pettersson M500-384) met opnamemogelijkheid en weergave van sonogrammen. Een batdetector zet het voor het menselijk gehoor niet hoorbare ultrasone geluid van vleermuizen om naar frequenties die wel hoorbaar zijn. Op basis van de geluidsfrequenties en ritmes kunnen verschillende soorten vleermuizen worden onderscheiden. De opnamemogelijkheid is belangrijk omdat de geluidsopnames kunnen worden gebruikt voor het determineren van soorten die op basis van hun geluid moeilijk zijn te onderscheiden (met name *Myotis*-soort) en waarbij het sonogram uitsluitel kan geven.

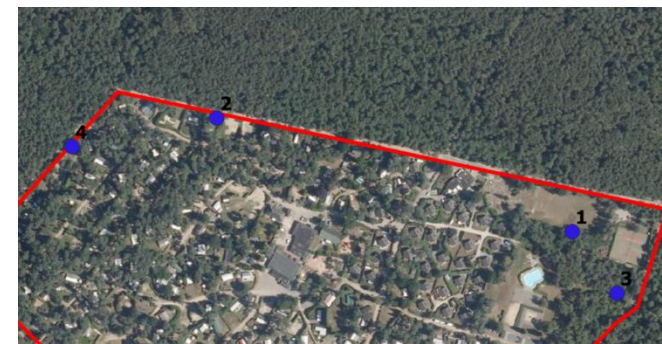
Tijdens de veldbezoeken waren de weersomstandigheden voor het waarnemen van vleermuizen gunstig. De weersomstandigheden voldoen aan de protocollaire eisen voor vleermuizen onderzoek: temperatuur niet lager dan 10 °C, de windsnelheid beneden de 5 Beaufort en geen sprake van neerslag, anders dan lichte motregen (zie tabel 1).

3.2 Bunzing en Steenmarter

Ten behoeve van het onderzoek naar steenmarter en bunzing zijn wildcamera's gebruikt. Deze inventarisatiemethode is geschikt voor beide soorten, en voldoet aan de hoeveelheid en type onderzoeksmateriaal zoals benoemd in het document "Handleiding Kleine Marters in relatie tot soortbescherming" van Provincie Noord-Brabant. Op basis van deze handreiking dient het onderzoeksmateriaal minimaal 6 weken in het plangebied aanwezig te zijn binnen de meest actieve periode van kleine marterachtigen, tussen maart en augustus. Tevens dient er minimaal 1 wildcamera per 3 hectare aanwezig te zijn om voldoende uitsluitel over de aanwezigheid te kunnen geven.

Het onderzoek is gedurende 13 weken uitgevoerd, tussen 15

juni 2020 en 16 september 2020. Gedurende deze periode zijn om de 3 tot 4 weken de SD-kaart en batterijen vervangen en de beelden geanalyseerd. Er zijn tijdens het onderzoek slechts twee wildcamera's gebruikt. Om te compenseren voor het grote oppervlakte aan potentieel leefgebied, zijn de camera's twee maal de minimale periode van 6 weken aanwezig geweest binnen het plangebied. De eerste 6 weken hingen de camera's op locatie 1 en 2, de 7 daaropvolgende weken hingen de camera's op locatie 3 en 4. Deze locaties boden het meest geschikte habitat voor steenmarter en bunzing. De dicht beplanting, puinstapels en het habitat in de directe omgeving van deze locaties zijn geschikt als verblijfplaats en foerageergebied voor zowel bunzing als de steenmarter.

Figuur 7: Locatie van de geplaatste wildcamera's ten opzichte van het plangebied (rood omlijnd)

4 Resultaten

4.1 Vleermuizen

Het plangebied was in het voorjaar, vooral als foerageergebied, een veelgebruikte locatie met betrekking tot gewone dwergvleermuis, laatvlieger en rosse vleermuis. Er is er één zomerverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis aangetroffen in het multifunctioneel gebouw te midden van het plangebied. In het najaar was de hoeveelheid activiteit echter minder. Er zijn twee paarterritoria en een paarverblijfplaats waargenomen binnen het plangebied.

4.1.1 Verblijfplaatsen

Tijdens het voorjaar is één zomerverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis aangetroffen. De zomerverblijfplaats bevond zich in een ruimte achter een kier in de dakrand van het multifunctioneel gebouw bevindt (zie figuur 8 en 9). Tijdens de ochtendronde op 30 juli is hier het invliegen van één enkele gewone dwergvleermuis waargenomen.

Daarnaast zijn er tijdens de veldbezoeken in het najaar meerdere paarterritoria van de gewone dwergvleermuis aangetroffen (zie figuur 10). Twee van deze paarterritoria vallen binnen het gedeelte van het recreatiepark dat blijft behouden, de 30 vakantievilla's. De andere twee paarterritoria vallen wel binnen gedeelten waar werkzaamheden plaats zullen vinden, namelijk het entreegebouw van het zwembad en het multifunctioneel gebouw. Binnen beide territoria is consistent een baltsende gewone dwergvleermuis waargenomen. Op 26 augustus is een roepende gewone dwergvleermuis waargenomen in de zomerverblijfplaats. Het is aannemelijk dat deze verblijfplaats tevens een functie heeft als paarverblijfplaats. Bij het entreegebouw van het zwembad is tijdens het veldbezoek geen in- of uitvliegen waargenomen. Het betreffende individu hoogstwaarschijnlijk hier wel zijn (paar)verblijfplaats

hebben. Uitgangspunt hierbij is dat het dier zich in elk gebouw in de directe omgeving kan bevinden.

4.1.2 Foeragerende vleermuizen

Tijdens vrijwel ieder veldbezoek zijn enkele (1-3) foeragerende gewone dwergvleermuizen waargenomen in de directe omgeving van de te slopen gebouwen (zie figuur 8). Tevens foerageerde er gedurende lange tijd meerdere laatvliegers verspreid binnen het plangebied, en ook een enkele rosse vleermuis. Later in de avond trokken deze weg en vloog er slechts incidenteel een individu over. Het groen binnen het plangebied is zeker van belang voor gewone dwergvleermuis en laatvlieger. In de omgeving is echter een zeer grote hoeveelheid groen aanwezig. Daarnaast blijft een deel van het groen binnen het plangebied behouden en wordt het park in de nieuwe situatie enkel ingericht met inheemse bomen en struiken, waar er nu voor een groot deel uitheemse soorten aanwezig zijn. De functie als foerageergebied zal daarmee naar verwachting enkel beter worden. De voorgenomen plannen zullen niet leiden tot een afname in essentieel foerageergebied. De voorgenomen plannen zullen niet leiden tot een afname in essentieel foerageergebied.

4.1.3 Vliegroutes

Tijdens de veldbezoeken zijn overvliegende gewone dwergvleermuizen, laatvliegers en rosse vleermuizen waargenomen. Er zijn echter geen eenduidig vliegpatronen aangetroffen welke door meerdere individuen werd gevolgd.

Figuur 8: Zomerverblijfplaats (gele pijl) en foerageergebied (geel omlijnd) van gewone dwergvleermuis

Figuur 9: Toegang tot de verblijfplaats achter een kier langs de dakrand (rood omlijnd), in het multifunctioneel gebouw te midden van het plangebied

Figuur 10: Paarterritoria (blauw) en paarverblijfplaats (gele pijl) gewone dwergvleermuis ten opzicht van het plangebied (rood omlijnd)

Figuur 11: Steenmarter, waargenomen op 15-07-2020 op locatie 1

Figuur 12: Steenmarter, waargenomen op 21-08-2020 op locatie 3

Figuur 13: Steenmarter, waargenomen op 25-06-2020 op locatie 2

Figuur 14: Eekhoorn, waargenomen op 31-07-2020 op locatie 4

Figuur 15: Egel, waargenomen op 11-08-2020 op locatie 4

Figuur 16: Konijn, waargenomen op 24-07-2020 op locatie 1

4.2 Bunzing en Steenmarter

Tijdens het veldonderzoek is de bunzing niet waargenomen op de camerabeelden. Hieruit kan geconcludeerd worden dat de bunzing niet gebruik maakt van het plangebied.

Gedurende het gehele veldonderzoek zijn er regelmatig steenmarters vastgelegd door de wildcamera's, op verschillende locaties (zie figuur 11 t/m 13). De steenmarter is het meest waargenomen op locatie 1 en 3, in mindere mate op locatie 2 en is niet waargenomen op locatie 4. Hierbij kan er redelijkerwijs van worden uitgegaan dat een eventuele verblijfplaats zich in het noordoosten van het plangebied bevindt, waarschijnlijk in de zeer grote stapel snoeiafval.

Er is tevens een eekhoorn vastgelegd door de wildcamera binnen het plangebied, op locatie 4 (zie figuur 14). Deze is meerdere malen waargenomen. Binnen het plangebied zelf zijn geen nesten of sporen van eekhoorn aangetroffen. Wel is er in het bos ten westen van het plangebied een potentieel eekhoornnest waargenomen. De voorgenomen plannen zullen geen effect hebben op dit nest, en er zal geen essentieel foerageergebied verdwijnen.

Verder zijn waarnemingen gedaan van huiskat, egel, konijn, woelmuizen en bosmuizen, deze soorten zijn binnen de provincie Noord-Brabant vrijgesteld (zie figuur 15 en 16).

4.3 Overige soorten

In het opgaand groen binnen het plangebied kunnen ook vogels zonder jaarrond beschermd nest broeden. Hiermee dient rekening te worden gehouden door het opgaand groen buiten het broedseizoen te verwijderen.

5 Effectenbeoordeling en toetsing

5.1 Vleermuizen

Binnen het plangebied zijn een zomer- en paarverblijfplaats in het multifunctioneel gebouw, en een paarverblijfplaats in het entreegebouw van het zwembad aangetroffen, beide van de gewone dwergvleermuis. Bij de sloop van deze panden is men in overtreding van artikel 3.5 lid 2 en 4 van de Wet natuurbescherming inzake het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis en het beschadigen of vernielen van een rust- of verblijfplaats van de gewone dwergvleermuis. Alvorens kan worden gestart met het slopen van het gebouw dient een ontheffing te worden verkregen van deze verbodsbepalingen.

5.2 Steenmarter

Binnen het plangebied is de steenmarter aanwezig. Hierdoor moet worden aangenomen dat alle potentiële verblijfplaatsen daadwerkelijk door deze soort in gebruik kunnen zijn. Het meest verdacht is de stapel snoeiafval in het noordoosten van het plangebied, maar ook konijnenholen, takkenrillen en dicht struikgewas kunnen als verblijfplaats gebruikt worden. Bij het verwijderen van deze elementen is men in overtreding van artikel 3.10 lid 1 onderdeel b van de Wet natuurbescherming, inzake het opzettelijk beschadigen of vernielen van een vaste voortplantingsplaats of rustplaats van de steenmarter. Alvorens kan worden gestart met het verwijderen van deze elementen dient een ontheffing te worden verkregen van deze verbodsbepalingen.

5.3 Overige soorten

Andere diersoorten als vogels, zoogdieren en amfibieën kunnen in het plangebied aanwezig zijn. Hiervoor geldt de zorgplicht. Dit houdt in dat men zorg moet dragen voor aanwezige individuen, ook algemene soorten. Men moet deze dieren de tijd geven om het plangebied te verlaten. Weinig mobiele soorten als egel of pad kunnen met beleid naar buiten het plangebied worden verplaatst.

Daarnaast zijn broedende vogels en hun nesten tijdens het broedseizoen beschermd. Geadviseerd wordt om het opgaand groen binnen het plangebied buiten het broedseizoen te verwijderen, om verstoring van broedende vogels te voorkomen. Het broedseizoen loopt gemiddeld van half maart tot half augustus. Geldend is echter de aanwezigheid van een broedgeval.

6 Conclusie

Binnen het plangebied zijn één zomer- en paarverblijfplaats en één paarverblijfplaats van gewone dwergvleermuis aangetroffen, en is het plangebied onderdeel van het leefgebied van de steenmarter. Bij vernielen of beschadigen van de verblijfplaatsen van deze soorten wordt een overtreding begaan op de Wet natuurbescherming.

De voorgenomen werkzaamheden zijn ontheffingsplichtig. Hiervoor dient een ontheffing aangevraagd te worden bij het bevoegd gezag, in dit geval de Omgevingsdienst Brabant- Noord (ODBN), welke zal moet worden onderbouwd met een activiteitenplan, waarin onder andere compenserende en mitigerende maatregelen, alternatievenafwegingen en onderbouwing van het wettelijk belang staan beschreven.

Tabel 2 Overzicht aanwezigheid beschermde soorten en te nemen type maatregelen

Soortgroep	Aanwezig	Hoeveel	Overtreding	Maatregelen
Vleermuizen	Ja	Eén zomer- en paarverblijfplaats en één paarverblijfplaats van gewone dwergvleermuis	Ja	Ontheffing aanvragen en mitigerende maatregelen treffen
Steenmarter	Ja	Leefgebied en verblijfplaatsen van de steenmarter	Ja	Ontheffing aanvragen en mitigerende maatregelen treffen
Overige soorten ²	Mogelijk	-	Mogelijk	Rekening houden met broedseizoen en zorgplicht

² Dit betreft soorten die niet honkvast zijn en/of waarvan de nest/verblijfplaats niet jaarrond is beschermd. Echter mogen de nesten/verblijfplaatsen met eieren of jongen niet worden verstoord/verwijderd. Hieromtrent dient per complex de situatie qua planning en werkzaamheden te worden afgestemd met de begeleidend ecooloog.

7 Bronnen

- Dietz C., O. von Helversen & D. Nill 2011. Vleermuizen. Alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika. De Fontein/Tirion Uitgevers, Utrecht.
- Kennisdocument Gewone dwergvleermuis, versie 1.0 BIJ12 juli 2017
- Kennisdocument Ruige dwergvleermuis, versie 1.0 BIJ12 juli 2017
- Limpens, H., J. Regelink & R. Koelman 2010. Vleermuizen en planologie. Zoogdiervereniging, Nijmegen
- Ministerie van Economische Zaken 2016. Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen. Lees hier wat de Wet natuurbescherming daarover regelt. Versie 1.3, december 2016. Ministerie van Economische Zaken, Den Haag.
- Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging (2017) Vleermuisprotocol 2017, maart 2017.
- Bouwens, S. 2017. Handreiking Kleine Marters in relatie tot Soortbescherming. Provincie Noord-Brabant

8 Verklarende Woordenlijst

Activiteitenplan

Een activiteitenplan dient als begeleidend document voor een ontheffingsaanvraag. In het activiteitenplan zijn maatregelen verwoord waarmee de functionaliteit van een rust- of verblijfplaats van een beschermde soort behouden blijft en schade aan individuen wordt voorkomen.

Expert Judgement

Inschatting van een deskundige op grond van zijn/haar kennis en ervaring.

Foerageerhabitat

Het gebied waarbinnen een soort voedsel zoekt.

Foerageren

Zoeken en vinden van voedsel door dieren (jachtgebied).

Functioneel leefgebied

Hiermee wordt het gebied dat is benodigd om de functionaliteit van een voortplantingsplaats of van een vaste rust of verblijfplaats te behouden. Een nestlocatie of voortplantingsplaats kan bijvoorbeeld alleen succesvol functioneren, wanneer er voldoende habitat (schuilgelegenheid, voedsel etc.) van voldoende kwaliteit aanwezig is om te kunnen paren, eieren te leggen en jongen groot te brengen.

Gunstige staat van instandhouding

Er is sprake van een gunstige staat van instandhouding van een soort of habitatype als de omstandigheden waarin de soort of het habitatype voorkomt perspectief bieden op een duurzaam voortbestaan van die soort of dat habitatype.

Habitat

Omvat de plaatsen waar een bepaald organisme voorkomt doordat de abiotische en biotische factoren (niet levende en levende natuur) van die plaatsen voldoen aan de eisen en toleranties die het organisme stelt om te kunnen overleven, groeien en zich voortplanten.

Kraamverblijfplaats

Voortplantingsplaats van vleermuizen. Het gaat hierbij vaak om de vrouwelijke exemplaren van een kolonie (ook wel kraamgroep genoemd) die gezamenlijk hun jongen grootbrengen. De aantallen vleermuizen in een kraamgroep kun oplopen tot meerdere honderden exemplaren.

Mitigerende maatregelen

Maatregelen die negatieve effecten bij een ingreep voorkomen of reduceren.

Omgevingscheck

Een omgevingscheck wordt uitgevoerd bij verlies van leefgebied van een jaarrond beschermde functie van een soort die door een ingreep (tijdelijk) verloren gaat. De omgeving van de ingreep wordt door een ter zake deskundige beoordeeld op aanwezigheid van voldoende alternatief leefgebied en/of potentiële verblijfplaatsen.

Ontheffing

De Wet natuurbescherming is gemaakt om planten- en diersoorten die vrij in het wild leven te beschermen. Om deze kwetsbare soorten te beschermen bevat de Wet natuurbescherming een aantal verbodsbepalingen. Onder bepaalde voorwaarden mogen de activiteiten wel doorgaan, daarvoor kan een ontheffing benodigd zijn. Een ontheffing is een besluit waarbij in een individueel concreet geval een uitzondering op een wettelijk verbod wordt gemaakt.

Paarverblijfplaats

Dit is een verblijfplaats die hoofdzakelijk in het najaar (september/oktober) door vleermuizen worden gebruikt om te paren. Eén mannetje kan een dergelijke verblijfplaats met meerdere vrouwtjes delen. In de omgeving van de paarverblijfplaats wordt veelal door het territoriale mannetje middels baltsvluchten getracht vrouwtjes aan te lokken.

Populatie

Een biologische populatie is een groep individuen van dezelfde soort die zich onderling voortplant en als zodanig geïsoleerd is van andere zulke groepen.

Rode Lijst

Rode Lijsten laten zien welke soorten zijn verdwenen en welke soorten in een gebied sterk zijn achteruitgegaan of zeldzaam zijn. Er bestaan verschillende Rode Lijsten. Voor vogels, voor zoogdieren, planten, paddenstoelen, insecten en voor allerlei andere soortgroepen. Rode Lijsten hebben geen officiële juridische status. Plaatsing op de lijst maakt een dier dus nog geen 'beschermde diersoort' in de zin van de Wet natuurbescherming. De Rode Lijsten hebben in de praktijk wel een belangrijke signaleringfunctie. Door de Rode Lijst te raadplegen, kunnen

alle instellingen die met natuurbehoud te maken hebben rekening houden met bedreigde soorten.

Vaste rust- of verblijfplaats

Een plek binnen het leefgebied van een soort die essentieel is voor de levenscyclus van een individu. De Wet natuurbescherming omschrijft niet exact wat een vaste rust- of verblijfplaats is. Dit is soortafhankelijk.

Vliegroute

Een vaste route die door vleermuizen wordt gebruikt tussen de verblijfplaatsen naar foerageergebieden.

Winterverblijfplaats

Verblijfplaats die gebruikt wordt om de periode van winter rust te overbruggen. Voor vleermuizen zijn dit vorst-vrije, maar koele en vochtige plekken. Er kans sprake zijn van massaverblijfplaatsen, verblijfplaatsen van kleine groepen of één of enkele individuen.

Zomerverblijfplaats

Is een vleermuisverblijfplaats anders dan een kraamverblijf. Buiten de kraamperiode worden deze door vrouwtjes gebruikt, binnen de kraamperiode door individuele mannetjes.

www.bro.nl | info@bro.nl

Hoofdvestiging Boxtel

Boscheweg 107
5282 WV Boxtel
T +31 (0)411 850 400

Vestiging Amsterdam

Rijnspoorplein 38
1018 TX Amsterdam
T +31 (0)20 506 19 99

Vestiging Venlo

Industriestraat 94
5931 PK Tegelen
T +31 (0)77 373 06 01

projectnaam

Aanvullende ecologische onderzoeken 2021 Zwarte Bergen, Bergeijk

datum

12 juli 2021

opdrachtgever

De Zwarte Bergen Invest B.V.

projectnummer

P02474

opgesteld door

MvdS

i.a.a.

RdM

BRO

Bosscheweg 107

5282 WV Boxtel

T +31 (0)411 850 400

E info@bro.nl

www.bro.nl

Inleiding

Op het vakantiepark De Zwarte Bergen te Bergeijk wordt een deel van de huidige bebouwing binnen het recreatiepark gesloopt, en wordt een modern vakantieresort gerealiseerd. Hierbij wordt tevens een gedeelte van het groen geruimd en opnieuw aangeplant. In het seizoen van 2020 is reeds vervolgonderzoek uitgevoerd naar enkele soortgroepen. Toen in 2021 de eerste werkzaamheden werden opgestart om de standplaatsen leeg te ruimen zijn enkele kleine vijvers aangetroffen. Deze zijn bij de eerdere veldbezoeken niet aangetroffen omdat ze zich vrij verborgen op “privé”-terrein bevonden. Naar aanleiding hiervan, en de meldingen van bewoners dat hier zich Alpenwatersalamander in zou bevinden, zijn aanvullende onderzoeken uitgevoerd. Daarnaast is uit zorgvuldigheid ook onderzoek gedaan naar de veldparelmoervlinder, welke vanuit de NDFF eenmaal op het terrein is aangetroffen. In dit verslag worden de resultaten van het onderzoek naar deze soorten beschreven.

Methode

Alpenwatersalamander

Aangezien het plangebied inmiddels grotendeels geruimd is kon het goed worden doorzocht naar aanwezige vijvers. Hierbij zijn drie vijvers aangetroffen, zie figuur 1. Middels gebruik van een schepnet zijn deze vijvers twee maal gecontroleerd op aanwezigheid van Alpenwatersalamander. Dit betrof vrijdag 4 juni en woensdag 7 juli 2021. Deze werkwijze is conform de Soortinventarisatieprotocollen, opgesteld door het Netwerk Groene Bureaus in overleg met RAVON en SOVON.

Veldparelmoervlinder

De veldparelmoervlinder is een vroeg vliegende vlinder met één generatie. De vlinder vliegt in de periode half mei – half

Tabel 1: Veldbezoeken en weersomstandigheden

Datum	Onderzoek	Weersomstandigheden
4 juni	Veldparelmoervlinder en Alpenwatersalamander	25 °C, bewolkt, zonder neerslag, 3 Bft
7 juli	Alpenwatersalamander	21 °C, half bewolkt, zonder neerslag, 3 Bft

juni. De waardplant van deze soort is smalle weegbree. Aanwezigheid van deze plantensoort is essentieel voor de soort om zich voort te kunnen planten. Bij het veldbezoek op 4 juni is zowel gezocht naar volwassen individuen als geschikt leefgebied (structuurrijke schrale graslanden met smalle weegbree).

Figuur 2: Locaties vijvers Zwarte Bergen Bergeijk (Blauwe stip)

Figuur 1: Noordoostelijke vijver

Resultaten

Alpenwatersalamander

In de drie vijvertjes is elk veldbezoek enkele keren geschept. In de noordelijke vijvers zijn één en twee adulte Alpenwatersalamanders aangetroffen. In de zuidelijke vijver is het eerste veldbezoek één adulte Alpenwatersalamander aangetroffen en het tweede veldbezoek enkele larven in verschillende ontwikkelingsstadia, naar schatting circa 10. Verder zijn in de zuidelijke vijver enkele honderden larven van de gewone pad aangetroffen tijdens het eerste bezoek. Bij het tweede veldbezoek zijn deze niet meer gevangen.

Veldparelmoervlinder

Het plangebied is volledig gecontroleerd op de aanwezigheid van Veldparelmoervlinder en geschikt leefgebied voor deze soort. Op geen van de velden is de waardplant smalle weegbree aangetroffen. Enkel langs de westrand is één exemplaar van de plant aangetroffen. Deze locatie is door de vele opgaande begroeiing echter bij voorbaat niet geschikt voor veldparelmoervlinder. Een of enkele exemplaren van de smalle weegbree zijn daarnaast niet voldoende om een populatie te kunnen onderhouden. Tijdens de veldbezoeken zijn ook geen waarnemingen gedaan van de veldparelmoervlinder. Wel is in de zuidoostelijke hoek van het plangebied een bont dikkopje aangetroffen. Dit betreft een vrij zeldzame soort, maar is thans niet bedreigd en valt niet onder de beschermingsregimes uit de Wet natuurbescherming.

Conclusie

Binnen het plangebied zijn waarnemingen gedaan van de Alpenwatersalamander. Deze soort is beschermd onder artikel 3.10 lid 1 Wnb. Het is verboden individuen opzettelijk te doden of te vangen, en voortplantingsplaatsen of rustplaatsen opzettelijk te beschadigen of vernielen. Dit houdt in dat het

verwijderen van de aanwezige vijvers verboden dan wel ontheffingsplichtig is. Ook landhabitat van de soort is beschermd. In dit geval bestaat dat uit wegruipmogelijkheden in de omgeving van de vijvers, zoals de rotsenpartij direct langs de oever (figuur 3), takkenhopen of muizenholen. Alvoorts met de werkzaamheden aan en rond deze vijvers kan worden gestart dient een ontheffing te worden verkregen van deze soort. Aanwezigheid van de veldparelmoervlinder is op basis van dit onderzoek met zekerheid niet aan de orde.

Figuur 3: Zuidelijke vijver

Figuur 4: Mannetje Alpenwatersalamander

Figuur 5: Enkele larven van de Alpenwatersalamander

Effectenanalyse Natuurnetwerk Brabant

Zwarte Bergen te Bergeijk

titel rapport
**Effectenanalyse Na-
tuurnetwerk Brabant**

datum
22 juli 2021

projectnummer
P02474

opdrachtgever
**De Zwarte Bergen In-
vest B.V.**

BRO
projectleider
JRi

opgesteld door
MvdS

interne controle
NLu

bron Kaft
RdM

BRO
Bosscheweg 107
5282 WV Boxtel
T +31 (0)411 850 400
E info@bro.nl
www.bro.nl

*“Het doel van wetten is niet om af te schaffen of te beperken,
maar om vrijheid te behouden en te vergroten.”*
John Locke

Inhoudsopgave

1 Inleiding	3
1.1 Aanleiding	3
1.2 Doel	3
2 Omschrijving plangebied	3
2.1 Huidige situatie	3
2.2 Toekomstige situatie	3
3 Effectenanalyse NNB	5
3.1 Inleiding	5
3.1.1 Ligging NNB	7
3.1.2 Ecologische kenmerken en waarden	7
3.1.3 Beheertypen	8
3.1.4 Actuele waarden van het plangebied	9
3.2 Afbakening van de effecten	9
3.2.1 Areaal	9
3.2.2 Geomorfologische en aardkundige waarden en processen	9
3.2.3 Waterhuishouding en kwaliteit van de bodem	9
3.2.4 Rust en stilte	9
3.2.5 Donkerte	9
3.2.6 Openheid en geslotenheid	9
3.2.7 Landschapsstructuur en belevingswaarde	10
4 Conclusie	11

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Opdrachtgever is voornemens om het vakantiepark de Zwarte Bergen aan de Zwarte Bergendreef te Bergeijk te moderniseren. Middels een verkennend flora- en faunaonderzoek (quickscan), uitgevoerd door BRO¹, is vastgesteld dat het plangebied grenst aan het NNB. Naar aanleiding hiervan heeft de gemeente gevraagd om een uitgebreide effectenanalyse om de effecten van de werkzaamheden op het NNB te kwantificeren. In dit rapport worden de resultaten van beide onderzoeken gepresenteerd.

1.2 Doel

Dit onderzoek zal antwoord geven op de volgende vragen:

- Leiden de voorgenomen werkzaamheden tot aantasting van het naastgelegen NNB?
- Kan eventuele aantasting worden voorkomen?
- Leiden de voorgenomen plannen tot overtreding van de verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming en de omgevingsverordening, en is compensatie aan de orde?

2 Omschrijving plangebied

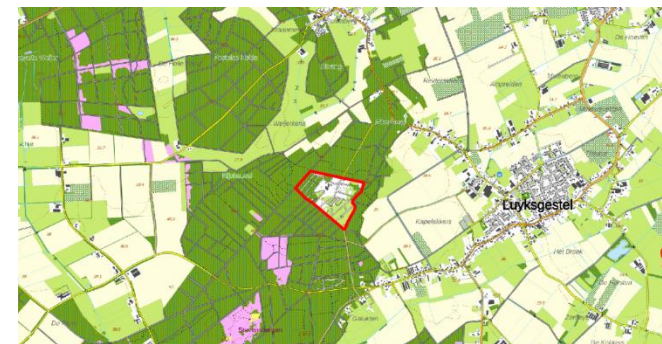
2.1 Huidige situatie

Het plangebied is gelegen op ongeveer 1 kilometer ten westen van Luyksgestel. In figuur 1 is de topografische ligging van het plangebied weergegeven.

Het plangebied bestaat momenteel uit een recreatiepark, bestaande uit 340 mobiele units, 30 vakantievilla's, een camping, horeca en recreatiemogelijkheden, waaronder een zwembad, midgetgolfbaan en tennisbaan. Aanwezige infrastructuur bestaat voornamelijk uit onverharde wegen. In figuur 2 is een luchtfoto van het plangebied en de directe omgeving weergegeven. De figuren 4 t/m 8 geven een impressie van het plangebied, middels foto's die zijn genomen tijdens het verkennende veldbezoek.

2.2 Toekomstige situatie

De initiatiefnemer is voornemens het bestaande recreatiepark te vernieuwen, en te ontwikkelen tot een vakantie resort (figuur 3). Hierbij zullen 340 nieuwe vakantielodges, een hotel en centrale voorzieningen, waaronder twee zwembaden, winkels en horeca, worden gerealiseerd. Hierbij zal de bestaande infrastructuur worden herzien en uitgebreid. Groenstructuren, welke momenteel voornamelijk bestaan uit snelgroeiende en niet lokale flora, zal worden verwijderd en vervangen door lokale flora. De 30 vakantievilla's zullen binnen voorgenomen plannen behouden blijven.

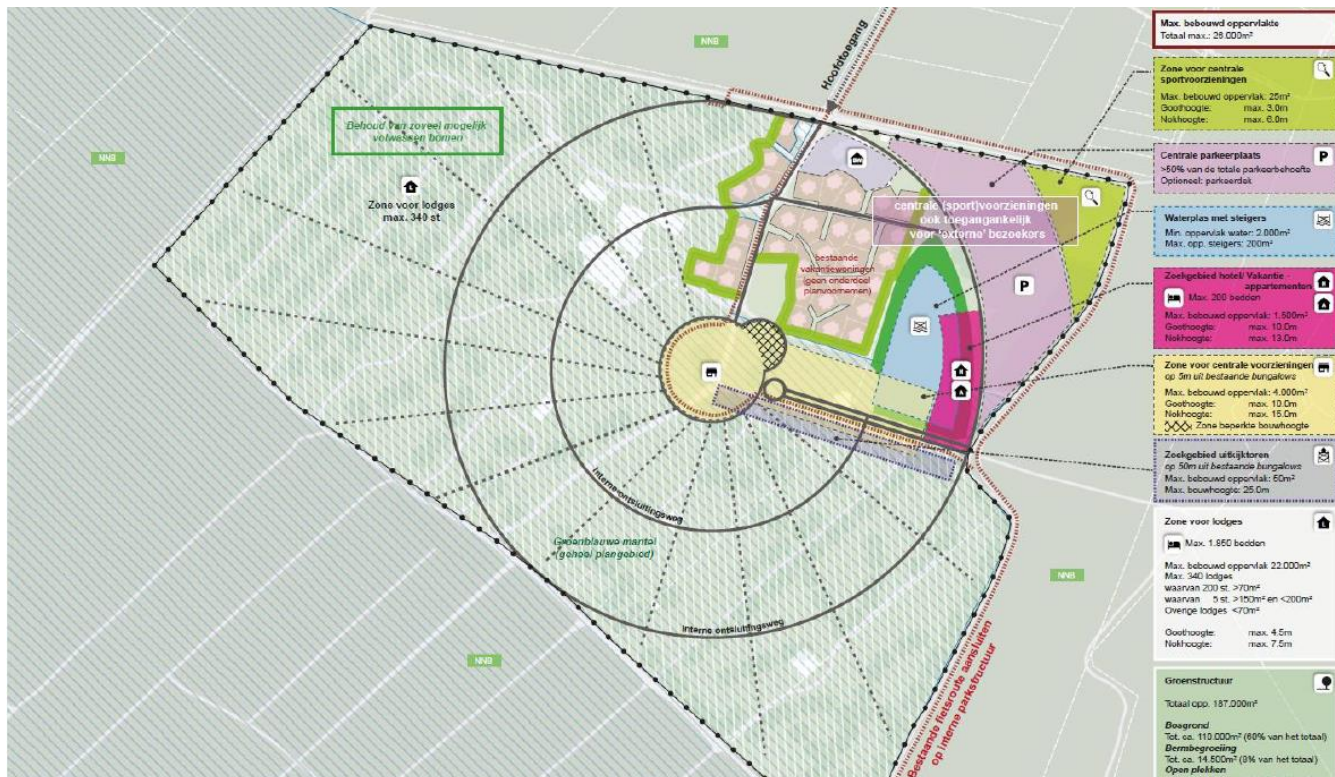

Figuur 1: Topografische kaart ligging plangebied (1:25.000)

Figuur 2: Luchtfoto plangebied en directe omgeving

¹ BRO is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het NGB is de brancheorganisatie voor groene adviesbureaus en heeft als doel kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging. Onze werkzaamheden voeren wij dan ook uit volgens de door het NGB vastgestelde gedragscode (versie juni 2008, aangevuld in februari 2010). De medewerkers binnen de discipline ecologie voldoen aan de door het Ministerie van EZ genoemde voorwaarden voor ter zake deskundigen op het gebied van ecologisch onderzoek. Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde protocollen en richtlijnen voor onderzoek.

Figuur 3: 'Regiekaart' met ruimtelijke en functionele uitgangspunten voor Recreatiepark Forest Village

Figuur 4: Huisjespark plangebied

Figuur 5: Campingdeel plangebied

Figuur 6: Entreegebouw van het zwembad

Figuur 7: Multifunctioneel gebouw te midden van het plangebied

Figuur 8: Stapel snoeiafval in het noorden van het plangebied

3 Effectenanalyse NNB

3.1 Inleiding

Conform artikel 1.12 van de Wet natuurbescherming dragen Gedeputeerde Staten in hun provincie zorg voor de totstandkoming en instandhouding van een samenhangend landelijk ecologisch netwerk, genaamd 'Natuurnetwerk Nederland'. Zij wijzen daartoe in de provincie gebieden aan die tot dit netwerk behoren. Het Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen Ecologische Hoofdstructuur (EHS)) is een samenhangend netwerk van bestaande en te ontwikkelen natuurgebieden. De planologische begrenzing en beschermingsregimes van het Natuurnetwerk loopt via het traject van de provinciale ruimtelijke structuurvisies en verordeningen. Binnen de provincie Noord-Brabant bestaat het NNN uit het Natuurnetwerk Brabant (NNB) en Ecologische Verbindingszones (EVZ). Daarnaast wordt ook de groenblauwe mantel beleidsmatig beschermd. Het netwerk wordt gevormd door kerngebieden, natuurontwikkelingsgebieden en ecologische verbindingsszones met als doel natuurgebieden beter met elkaar en met het omringende agrarisch gebied te verbinden. Activiteiten in deze gebieden zijn alleen toegestaan als ze geen negatieve effecten hebben op de wezenlijke kenmerken of waarden of als deze kunnen worden tegengegaan met mitigerende maatregelen.

Het plangebied is niet gelegen binnen het NNB (zie figuur 7). Het plangebied ligt aansluitend aan het NNB. De Interim Omgevingsverordening Noord-Brabant artikel 3.16 lid 1 noemt het volgende:

“In aanvulling op de Wet natuurbescherming bepaalt een bestemmingsplan dat een ontwikkeling toelaat in Stedelijk Gebied of in Landelijk Gebied, die een aantasting geeft van de ecologische waarden en kenmerken in het Natuur Netwerk

Brabant, dat de negatieve effecten waar mogelijk worden beperkt en de overblijvende, negatieve effecten worden gecompenseerd, overeenkomstig artikel 3.22 Compensatie.”

Dit houdt in dat de effecten van het plan op de ecologische waarden en kenmerken van het NNB moet worden getoetst. Is dit het geval dan kunnen deze effecten worden gekwantificeerd en gecompenseerd.

De provincie Noord-Brabant is de enige provincie welke expliciet in de Omgevingsverordening vermeldt dat de externe werking van een activiteit of ontwikkeling moet worden getoetst. Omdat de beoogde ontwikkeling in de invloedssfeer van het NNB is gelegen, is een beoordeling gemaakt of de ontwikkeling afbreuk doet aan het behoud, herstel of duurzame ontwikkeling van de ecologische waarden en kenmerken van het NNB. Het effectenonderzoek NNB zal in beeld brengen of, en zo ja, welke negatieve effecten de nieuwe ontwikkeling heeft op het aangrenzend NNB.

Conform artikel 1.12 van de Wet natuurbescherming dragen Gedeputeerde Staten in de provincie zorg voor de totstandkoming en instandhouding van een samenhangend landelijk ecologisch netwerk, genaamd 'Natuurnetwerk Nederland'. Zij wijzen daartoe in de provincie gebieden aan die tot dit netwerk behoren.

Het NNB is een samenhangend netwerk van natuurgebieden en landbouwgebieden met natuurwaarden van (inter-)nationaal belang. Voorbeelden van dergelijke gebieden in Brabant zijn: de bossen, de heide en vennen, de stuifduinen, de schraalgraslanden en wateren zoals rivieren en beken. Het doel van het NNB-beleid is het veiligstellen van ecosystemen en het realiseren van leefgebieden met goede condities voor de biodiversiteit. Deze leefgebieden zijn belangrijk voor dier-

en plantensoorten. De bescherming van het NNB is vastgelegd in paragraaf 3.2.3 artikel 3.15 van de Interim Omgevingsverordening Noord-Brabant. Externe effecten van ontwikkelingen op het natuurnetwerk hoeven niet in iedere provincie beoordeeld te worden. In de toelichting van artikel 3.16 staat echter expliciet vermeld dat dit hier wel van toepassing is:

“Ook wanneer een activiteit of ontwikkeling plaatsvindt buiten het Natuur Netwerk Brabant (NNB) kan dit aantasting geven van de ecologische waarden binnen het NNB. Dit is in ieder geval aan de orde als een ontwikkeling een negatief effect heeft op de waarden van het NNB vanwege geluid, licht of betreding. Deze opsomming is niet uitputtend bedoeld, ook schaduwwerking, windturbulentie of het oprichten van een afscheiding langs een natuurgebied waardoor migratie niet langer mogelijk is, kan negatieve effecten hebben op de aanwezige waarden van het NNB. Voor zover er externe effecten optreden vanwege de verspreiding van stoffen door de lucht of water vindt een afweging plaats in het kader van andere wet- en regelgeving. Daarom is dit expliciet in de regels uitgesloten. Deze regel geldt in aanvulling op de Wet natuurbescherming, waarin de externe werking van Natura 2000 gebieden is vastgelegd.

Als er aantasting van waarden optreedt, geldt dat de negatieve effecten als gevolg van de verstoring, waar mogelijk, worden beperkt en als dat niet mogelijk is, worden gecompenseerd. Omdat het hier gaat om een ontwikkeling buiten het NNB, is ook de regeling kwaliteitsverbetering landschap (artikel 3.9) van toepassing. Per geval wordt bekeken of de verplichte compensatie voldoende is om ook aan de verplichte kwaliteitsverbetering te voldoen of dat er aanvullend maatregelen nodig zijn. Voorop staat dat de compensatie van

de aantasting altijd plaatsvindt. Hoe hoog de compensatieverplichting is vanwege verstoring is per geval verschillend en betreft maatwerk.”

Om de populaties gezond te houden en de genetische uitwisseling te bevorderen, moeten de gebieden groot genoeg zijn en de mogelijkheid bieden voor migratie tussen de gebieden. Om het NNB als zo'n netwerk te laten functioneren, werkt de provincie samen met andere partijen aan het aanleggen van ecologische verbindingzones en het oplossen van faunaknelpunten in de wegenstructuur. Als de omstandigheden in een bepaald gebied (tijdelijk) verslechteren, dan kan een soort uitwijken naar een ander geschikt gebied. In het licht van de klimaatveranderingen is dit van toenemend belang. De ecologische verbindingzones zijn (vaak) langgerekte landschapselementen die als groene schakels de Brabantse natuurgebieden met elkaar verbinden. Het Natuurnetwerk Brabant hangt samen met het Natuurnetwerk in de andere delen van Nederland en met het Europese net van natuurgebieden, bekend onder de naam Natura 2000.

Het NNB bestaat uit:

- Bestaande natuur- en bosgebieden;
- Gerealiseerde nieuwe natuur. Dit zijn gronden die met subsidie uit het Natuurbeheerplan zijn gerealiseerd als nieuwe natuur en waar de landbouwfunctie of een andere niet-natuurbestemming is verdwenen;
- Nog niet gerealiseerde nieuwe natuur. Dit zijn meestal agrarische gronden die in het Natuurbeheerplan zijn aangewezen als nieuwe natuur, maar waar de gewenste natuurfunctie nog niet is gerealiseerd. De oude functie of bestemming is nog aanwezig;
- Ecologische verbindingzones.

Het provinciale beleid is erop gericht om het netwerk in 2027 gereed te hebben. Dit wordt in het algemeen bereikt door:

- Het concreet aanwijzen van de gebieden die tot het NNB behoren en het vastleggen van de natuurodoelen (bepalen);
- Voor zover nodig functiewijziging van landbouwgrond en ander niet-natuurgebruik naar natuurgebied door aankoop of particulier natuurbeheer (deelnamen);
- Inrichten van deze gebieden zodat de natuurkwaliteit (omschreven in natuurdoelen) ontwikkeld kan worden (inrichting);
- Realiseren van de natuurkwaliteit door een duurzaam beheer en eventueel aanvullend omgevingsbeleid (uitvoering).

Ondanks afnemende rijksmiddelen kiest Brabant ervoor om samen met de zogenaamde regionale 'Manifestpartners' het hele NNB in Brabant realiseren. De provincie nodigt particuliere eigenaren en ondernemers uit om delen van het NNB te ontwikkelen. Natuur en landschap wordt meer vanuit de regio en dicht bij de samenleving gerealiseerd. De provincie biedt daarbij de ruimte om economische ontwikkeling te koppelen aan investeringen in natuur. Voor het ruimtelijk beleid heeft dit met name gevolgen voor het compensatiebeleid. De mogelijkheden voor financiële compensatie worden verruimd, fysieke compensatie is in beginsel alleen nog mogelijk binnen de nog niet gerealiseerde delen van het NNB. Een uitzondering op de verplichte compensatie in het NNB is in het geval van gebiedsontwikkelingen waarbij een aantasting van het NNB plaatsvindt en waarbij via de saldobenadering compensatie wordt voorgesteld.

Doordat het rijk nog wel uitvoering geeft aan die delen van het NNB die vanwege Europese verplichtingen gerealiseerd moeten worden, ontstaat er een tweedeling in het rijks- en

het provinciale Natuurnetwerk. Voor het rijksnatuurnetwerk geldt op basis van het rijksbeleid (Nota ruimte en Besluit algemene regels ruimtelijke ordening) de verplichting om de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied in stand te houden en te beschermen. Niet alleen het behouden, herstellen en beschermen van bestaande waarden in het natuurnetwerk is belangrijk: er moet ook ruimte zijn voor ontwikkelingen. Juist daarmee ontstaan ook kansen voor de realisering en versterking van het natuurnetwerk. Hiertoe zijn in het Rijksbeleid (nota Ruimte en Besluit algemene regels ruimtelijke ordening) instrumenten ontwikkeld. Deze instrumenten zijn vastgelegd in het door Rijk en provincies opgestelde document "Spelregels EHS beleidskader voor compensatiebeginsel, EHS-saldobenadering en herbegrenzen EHS" (20 augustus 2007). Deze spelregels zijn in de Verordening nader uitgewerkt. Het betreft het zogenoemde 'nee, tenzij-principe': (nieuwe) plannen, projecten of handelingen zijn niet toegestaan als zij de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied significant aantasten. Wezenlijke actuele en potentiële waarden van het gebied zijn bijvoorbeeld: natuurdoelen en -kwaliteit, geomorfologische en aardkundige waarden en processen, de waterhuishouding, kwaliteit van bodem, water, rust, stilte, donkerte, openheid of juist geslotenheid en de landschapsstructuur. Indien er inderdaad sprake is van een significant effect op deze waarden, is een ingreep alleen toegestaan indien er sprake is van een groot openbaar belang en er geen alternatieven beschikbaar zijn (bij individuele ingrepen).

De provincie hanteert dezelfde uitgangspunten voor die delen van het NNB die niet tot het rijksnatuurnetwerk gerekend worden, het zogenaamde provinciale natuurnetwerk. Op de kaarten van de verordening is daarom geen verschil gemaakt tussen het rijks- of het provinciale natuurnetwerk; beide zijn aangeduid als NNB. Zolang er geen sprake is van een significante aantasting, is er vanwege het NNB geen grond om de

activiteit tegen te houden. Wel wordt de activiteit uiteraard nog getoetst aan ander (ruimtelijk) beleid of regelgeving.

De groenblauwe mantel biedt daarbij ook ruimte voor de ontwikkeling van gebruiksfuncties zoals landbouw en recreatie, mits deze bijdragen aan de kwaliteiten van natuur, water en landschap: de 'ja, mits-benadering'. Het is in eerste instantie aan de gemeenten om te beoordelen welke huidige waarden er in een gebied aanwezig zijn en of de beoogde ontwikkeling een bijdrage levert aan de kwaliteit daarvan. Daarbij is vooral de versterking van leefgebieden voor plant- en diersoorten in de groenblauwe mantel van belang. De groenblauwe mantel biedt in beginsel geen ruimte voor stedelijke ontwikkeling of de ontwikkeling van nieuwe (kapitaal-)intensieve vormen van recreatie en landbouw (zoals de bouw van kassen, (bezoekers-)intensieve recreatie, of concentratiegebieden voor intensieve landbouwfuncties). In een aantal specifiek afgewogen gebieden is de aanduiding integratie stad-land (artikel 9) over de groenblauwe mantel gelegd. In die gebieden is onder voorwaarden een beperkte stedelijke ontwikkeling mogelijk mits dit tevens bijdraagt aan de ontwikkeling van groene waarden in het gebied.

3.1.1 Ligging NNB

Het plangebied is vrijwel volledig omringd door NNB (figuur 9). Een effectenanalyse is uitgevoerd om de mogelijke effecten in detail te beoordelen, om zo redelijkerwijs te kunnen bepalen of de plannen afbreuk doen aan het behoud, herstel of duurzame ontwikkeling van de ecologische waarden en kenmerken van het NNB. Daarnaast wordt ook beoordeeld of de ontwikkeling een positieve bijdrage levert aan de bescherming en ontwikkeling van de onderkende ecologische en landschappelijke waarden en kenmerken.

3.1.2 Ecologische kenmerken en waarden

Provincie Noord-Brabant heeft de ecologische kenmerken en waarden vastgelegd in het natuurbeheerplan Noord-Brabant. Deze omschrijvingen zijn sinds 2010 onderdeel van de ecologische kenmerken en waarden in de Interim Omgevingsverordening (Provincie Noord-Brabant, 2019). Deze hebben betrekking op zeer grote gebieden. Het gebied waarbinnen de NNB is gelegen heet "Boswachterij Hapert, Postelsche Heide en Venakkerbosch".

"4. Boswachterij Hapert, Postelsche Heide en Venakkerbosch"

Historische en actuele kenmerken en waarden

De Boswachterij Hapert bestaat uit naaldbossen met hier en daar loofhout. Ze zijn aangeplant op voormalige heidevelden. Hetzelfde geldt voor de Postelsche Heide, Bergeijksche Stukken en het Venakkerbosch. In de Boswachterij Hapert ligt in het gebied Vale Velden, het 'brongebied' van de Diepreitsche Waterloop. Dit gebied bestaat uit voedselarm broekbos en weilanden.

Figuur 9: Ligging NNB (groen) ten opzichte van perceel plangebied (rood omlijnd)

In het gebied komen hier en daar nog restanten van het vroegere heidelandschap voor, zoals heideveldjes, stuifzandjes en enkele vennetjes (onder meer Zwartven). De huidige floristische en vegetatiekundige waarde van de genoemde natuurelementen is echter vrij laag, met uitzondering van het brongebied van de Diepreitsche Waterloop. De bossen zijn van belang voor onder andere havik, sperwer en zwarte specht.

Natuur- en landschapsdoelstellingen

Voor de genoemde gebieden wordt een begeleid natuurlijke eenheid voorgesteld die één geheel zal vormen met de aangrenzende delen in het plangebied 'Beerze-Reusel'. De eenheid zal overwegend bestaan uit natuurbossen (voornamelijk Berken-Eikenbos, plaatselijk ook Beuken-Eikenbos en Berkenbroek- en Elzenbroekbos). De heide- en graslandvegetaties zullen op lange termijn grotendeels dichtgroeien met struiken en bomen. Het stuifzand- en heidegebied Stevensbergen is niet opgenomen in de begeleid natuurlijke eenheid. Voorgesteld beide terreinen open te houden.

Figuur 10: Natuurbeheerkaart 2021 met N16.03 Droog bos met productie (bruin) en N01.04 Zand- en kalklandschap (groen)

3.1.3 Beheertypen

De omliggende bossen worden aangeduid met het beheertype N16.03 Droog bos met productie en N01.04 Zand- en Kalklandschap (figuur 10). Op de ambitiekaart hebben veel grotere delen van het omringende bos het beheertype N01.04 Zand- en Kalklandschap.

Droog bos met productie bestaat uit verschillende, veelal van oorsprong aangeplante, bosopstanden van den, (winter)eik, beuk, Douglas, lariks of fijnspar. De voedselarmere delen worden grotendeels gedomineerd door den, eik en beuk, op de wat rijkere bodems is er een hogere groei van beuk, Douglas, lariks en spar, met betere mengingsmogelijkheden. De diversiteit is (nog) relatief laag. Dit wordt onder andere veroorzaakt door de uniforme aanleg en beheer in het verleden, door de jonge leeftijd van de bossen en onvoldoende abiotische kwaliteit als gevolg van verzuring en vermessing. Oudere bossen en bossen op of grenzend aan oude bosgroeiplaatsen, hebben een relatief hoge natuurpotentie vooral wanneer deze een gevarieerde structuur met substantieel aandeel zware bomen en dood hout hebben. De betekenis voor de biodiversiteit bestaat vooral uit (vaak bedreigde) paddenstoelen, korst- en bladmossen, enkele vaatplanten, insecten en broedvogels.

Zand- en kalklandschap omvat de meer natuurlijke gebieden in het zand- en het kalklandschap waar vooral grondwaterstandfluctuaties, successie en waterdynamiek van beken in combinatie met integrale begrazing het landschap vormen. Al naar gelang de ligging van het gebied bestaat het uit een groot scala van andere in zand- en kalkgebieden voorkomende beheertypen (zoals beek en bron, hoogveen, vochtige heide, zuur ven of hoogveenven, droge heide, droog schraalland, haagbeuken- en essenbos en dennen- eiken en beukenbos) die echter vanwege continue veranderingen in het

landschap niet in omvang en ligging apart in het beheer kunnen worden vastgelegd.

3.1.4 Actuele waarden van het plangebied

In de huidige situatie bestaat het plangebied zelf uit het verloederde vakantiepark Zwarte Bergen. Het terrein heeft veel groen, maar eveneens veel open plekken en activiteit.

Er zijn zeker natuurlijke waarden aanwezig binnen het plangebied, door de openheid ten opzichte van de bossen, maar ook de variatie binnen het terrein. Toch is veel van de beplanting uitheems, en is door de functie weinig rust en stilte aanwezig op het terrein ten opzichte van de omliggende bossen.

Het direct omliggende NNB bestaat uit openbaar toegankelijke bossen met wandel- en fietspaden. Deze bossen bestaan uit zowel naald- als loofopstanden. Variatie binnen opstanden is vrij beperkt. Deze bossen zijn een populaire bestemming voor recreanten welke in de Kempen komen vertoeven. Er zijn geen verharde doorgaande wegen binnen en rond het plangebied aanwezig.

3.2 Afbakening van de effecten

Ondanks dat de huidige ecologische kenmerken en waarden relatief laag zijn, zullen factoren als areaal, geomorfologische en aardkundige waarden en processen, de waterhuishouding, kwaliteit van bodem, rust, stilte, donkerte, openheid of juist geslotenheid en de landschapsstructuur, worden nagelopen om af te bakenen of eventuele veranderingen van deze factoren kan leiden tot significante aantasting van de natuurlijke waarden en kenmerken van het NNB ter plaatse. Voor zover er externe effecten optreden vanwege de verspreiding van stoffen door de lucht of water vindt een afweging plaats

in het kader van andere wet- en regelgeving. Daarom wordt dit expliciet niet meegenomen.

3.2.1 Areaal

Het areaal aan NNB zal feitelijk niet afnemen door de voorgenomen plannen, daar alle werkzaamheden binnen het huidige vakantiepark zullen plaatsvinden. Een negatief effect met betrekking tot areaal is daarmee uitgesloten.

3.2.2 Geomorfologische en aardkundige waarden en processen

Op de geomorfologische kaart is het plangebied beschreven als bebouwing. De omliggende gronden zijn geclassificeerd als "Lage landduinen + bijbehorende vlakten/laagten". De bodemkaart geeft aan dat het hier duinvaaggronden en haarpodzolgronden betreft, beiden met leemarm en zwak lemig fijn zand.

Het reliëf van de lage landduinen is op sommige plekken nog zichtbaar binnen het plangebied. Dit wijzigt redelijkerwijs niet. Bij uitvoering van de beoogde plannen zal er geen sprake zijn van verandering van in de geomorfologische en aardkundige waarden en processen binnen het plangebied.

3.2.3 Waterhuishouding en kwaliteit van de bodem

Het plangebied heeft een gemiddelde voorjaarsgrondwaterstand (GVG) variërend van 140 tot >250 cm onder maaiveld. Dit is erg diep, waardoor grondwater hier een beperkte rol speelt. Bij een toename aan verharding zal er hier echter minder water de grond in trekken om de grondwaterstand op peil te houden. Geadviseerd wordt het plangebied zodanig in te richten dat het hemelwater lokaal de bodem in kan zijgen.

De kwaliteit van de bodem in het naastgelegen NNB zal redelijkerwijs niet worden aangetast, gezien hier geen werkzaamheden plaats gaan vinden. Zo vindt er geen toename aan betreding plaats waardoor de bodem eventueel zou kunnen verdichten.

3.2.4 Rust en stilte

Door de functie als vakantiepark is het plangebied erg druk, met veel betreding. De omliggende bossen worden daarnaast veelvuldig gebruikt voor recreatie. Dit zijn zowel dagjesmensen als gebruikers van het vakantiepark. Gezien de functie van het plangebied hetzelfde zal zijn als in de huidige situatie is het niet te verwachten dat de intensiteit van geluid en betreding zal toenemen.

3.2.5 Donkerte

In de huidige situatie worden de paden en wegen door het plangebied heen verlicht. De zandpaden langs de randen van het plangebied zijn echter onverlicht. Hierdoor is het NNB vanuit het plangebied vrijwel onverlicht. Om er voor te zorgen dat de negatieve effecten van de verlichting geminimaliseerd worden is het noodzakelijk dat het verlichtingsplan samen met een ter zaken kundige ecoloog wordt opgesteld. Hierbij moet verlichting en uitstraling op het NNB worden geminimaliseerd, door aanpassingen in de locaties, armaturen en kleur van de verlichting.

3.2.6 Openheid en geslotenheid

Aangezien het NNB zelf niet gewijzigd wordt, zijn er geen directe effecten op de open- of geslotenheid van het NNB. Het plangebied zelf is een open plek in de aaneengesloten bossenstructuur van de NNB. De toevoeging van (inheems) opgaand groen zorgt ervoor dat het plangebied meer aansluit bij het algehele beeld van het bosgebied. Er is geen sprake van aantasting van de open- en geslotenheid van de NNB.

3.2.7 Landschapsstructuur en belevingswaarde

De landschapsstructuur zal door de inpassing meer in lijn zijn met de uitgestrekte bossen in de omgeving. Doordat de functionaliteit en het gebruik feitelijk hetzelfde blijven zal de belevingswaarde van het NNB in de omgeving eveneens gelijk blijven. Negatieve effecten op de landschapsstructuur en belevingswaarde zijn daarmee redelijkerwijs uitgesloten.

4 Conclusie

De ontwikkeling kan enkele negatieve effecten veroorzaken binnen het NNB. Deze zijn echter allen te voorkomen door het slim inrichten van het plangebied. Indien het onderstaande in acht wordt genomen zal er geen significant effect optreden op de wezenlijk waarde en kenmerken van het NNB ter plaatse.

- Met betrekking tot verlichting is het noodzakelijk een verlichtingsplan op te stellen waarbij de inrichting met betrekking tot locatie, armaturen en kleur, uitstraling op de bosranden voorkomt. Ook kan gewerkt worden met het plaatsen van (inheems) opgaand groen;
- Met betrekking tot waterhuishouding wordt geadviseerd maatregelen te treffen om het hemelwater ter plaatse (vertraagd) in te laten zijn.

www.bro.nl | info@bro.nl

Hoofdvestiging Boxtel

Boscheweg 107
5282 WV Boxtel
T +31 (0)411 850 400

Vestiging Amsterdam

Rijnspoorplein 38
1018 TX Amsterdam
T +31 (0)20 506 19 99

Vestiging Venlo

Industriestraat 94
5931 PK Tegelen
T +31 (0)77 373 06 01